

IL·LUSIONS I INCERTESES

**Primera edició de
novel·la col·lectiva en català
convocada al SerretBlog**

**Regina Bladé
Juanma García
Mª Lluïsa Gascón
Elisabeth Martí
Motserrat Medalla
Carles Mongio
Carme Serret
Jaime Silvestre**

Silvestre Hernàndez

Asesorament lingüístic: Regina Bladé

PRESENTACIÓ

Benvolgut lector, la novel·la que tens a les teves mans, o potser a la teva pantalla, passa per tenir una característica que, segons la meva opinió, té una importància relativa. És la primera novel·la col·lectiva escrita en català. Existeixen ja novel·les "encadenades" en les quals diversos autors —un després de l'altre— inicien, desenvolupen i acaben una història, però el seu treball és individual. No és aquest el nostre cas. Aquí, vuit autors, per ordre alfabètic: Carles, Carme, Elisabeth, Jaume, Juanma, Lluïsa, Montse i Regina, han creat personatges, en comú els han fet evolucionar i en comú han barrejat les seves històries. Segurament ha estat un treball dur per a tots ells, però només un ha estat l'objectiu per a tots nosaltres: gaudir del procés. Jo ho he aconseguit, per això els estic agraït. Espero que ells també comptin haver escrit aquesta novel·la com a font de plaer. Possiblement tingui algun defecte, aspectes millorables... però per què l'hem de sotmetre a les normes de les "altres" novel·les?

La professió d'escriptor, com totes, requereix infinites etapes d'aprenentatge. Per arribar a ser un mestre cal començar d'aprenent. Els autors d'aquesta novel·la, ja madurs al terreny del conte, s'han atrevit a fer un pas endavant recolzats en els seus companys de viatge. Tant de bo sigui aquest el començament de vuit carreres literàries d'èxit.

Aquesta novel·la va néixer el gener de 2009 quan vaig proposar la idea a l'Octavi Serret, llibreter de Vall-de-roures i la persona més preocupada per les lletres a la nostra comarca. La temàtica era lliure, però se suggeria que estigués relacionada amb les terres del Matarranya. No va caler buscar autors, ràpidament, després de la convocatòria en el SerretBlog, els oferiments a participar van ser nombrosos. Al febrer ens vam posar en marxa, i en quatre mesos vam tenir la novel·la a les nostres mans. No puc parlar d'ella, seria com parlar d'una filla, o millor, una néta.

Es conta que a l'antiga Xina, les ciutats estaven envoltades d'altres muralles on s'obrien grans i magnífiques portes, aquestes tenien un important significat. Es creia que allà era on vivien els esperits de la ciutat, o on havien de viure. Per construir-les es dirigien als antics camps de batalla, allà recollien tots els ossos escampats o enterrats que podien trobar. Després, incrustaven els ossos a cada porta d'entrada a la ciutat. Esperaven que, honrant d'aquesta manera les seves ànimes, els guerrers morts protegissin la ciutat. Però no n'hi havia prou amb això. Quan la porta estava acabada, portaven fins allà uns quants gossos vius, els degollaven i després regaven la porta amb la sang encara calenta. D'aquesta forma, els ossos ressecs s'amaraven de sang fresca i les velles ànimes adquirien un poder màgic. Almenys això és el que creien. En certa manera aquesta novel·la és una d'aquestes portes. Els ossos els han reunit la Regina, la Montse, la Lluïsa, el Juanma, el Jaume, l'Elisabeth, la Carme i el Carles. La porta construïda ha estat magnífica. El toc màgic, la vida, l'ha donat el Silvestre Hernández, cèlebre escriptor de la nostra comarca, però sobre tot amic, que des del principi es va mostrar disposat a col·laborar en el projecte. Gràcies al talent i esforç d'aquestes nou persones crec que s'ha ampliat, modestament, un mil·límetre l'horitzó de les lletres catalanes.

J. Carlos Gil.

Vall-de-roures, juliol 2.009

PRIMERA PART

ÀGUEDA

L'Àgueda és jove i enamoradissa. De fet, ja no és tan jove, i encara que segueix enamorant-se fàcilment, ha après a no sofrir per això. Va néixer a Vall-de-roures. Cursà estudis de secundària sense despuntar en la mediocritat que la rodejava i en acabar va decidir estudiar formació professional d'hostaleria animada per dos motius: no es veia amb forces per afrontar amb èxit el batxillerat i per a estudiar una altra cosa havia de sortir del poble. Després va aconseguir encadenar diverses feines que, de cap manera, la van omplir. En una època a l'atur que es va allargar més de l'acostumat, va decidir d'aprofitar un programa del govern autonòmic de suport a la dona rural que li va permetre d'obtenir el permís de conducció d'autobusos. Poc després, els seus mèrits i l'atzar li van proporcionar un lloc de treball com a conductora del transport públic de Saragossa. En un principi, va pensar que duraria poc, que la pressió del trànsit a la gran ciutat podria amb ella.

Però la seva capacitat d'adaptació i perseverança jugaven al seu favor. A més a més, a Saragossa vivia el Carlos, el seu germà, que feia dos anys que estudiava a la Facultat de Matemàtiques. Aquest s'allotjava a una residència d'estudiants, de manera que no podrien estar junts, però podria veure'l tant com volgués.

Després d'un breu període de pràctiques a la feina, acompanyada per altres conductors veterans, li van assignar la línia número 42, una de les més llargues i que més passatgers desplaçava. A un metre d'altura sobre l'asfalt, durant vuit hores al dia, el seu món es reduiria a un volant i uns pedals. Per a sorpresa dels seus companys es va mostrar contenta de tenir un dels pitjors torns, el de les set del matí. Aquesta és una de les hores en què més gent es desplaça, els semàfors no són capaços d'organitzar el caos circulatori i els nervis per arribar tard estan a flor de pell. Però a l'Àgueda li agradava aquesta línia i aquest torn.

Li agradava la línia perquè transcorre al costat del major hospital de la ciutat, el "Miguel Servet" i de dos campus universitaris: "San Francisco" i "Río Ebro". Li agradava el torn perquè pensava que duent cada dia a centenars de pacients a visitar els seus metges, ella col·laborava en una petita part, ínfima, és clar, en la seva recuperació. I perquè creia que en portar centenars d'estudiants a les seves classes, una part dels beneficis que la societat obtindrà en el futur de la formació que reben, ínfima, es clar, serà seva. Per això, procurava dedicar a tots els passatgers un somriure quan pujaven a l'autobús. La majoria ni la miren quan passen la seva targeta o el seu títol de transport pel lector electrònic, alguns li dirigeixen un cortès bon dia i uns pocs, mirant-la als ulls, li retornen el somriure. Ella els el regala a tots com si fos una llavor de bona sort amb el metge, amb els exàmens, amb l'espòs i amb la vida, al cap i a la fi. I amb cadascun que li retornen se sent recompensada amb escriure.

Quan els seus torns i les classes del seu germà ho permeten, passen plegats la tarda, fan alguna compra, passegen, berenen junts... Carlos sempre havia sigut molt callat. Era introvertit, reservat, de manera que no sentia incomoditat si durant les estones que passava amb l'Àgueda els minuts discorrien en silenci. Un silenci gairebé sempre trencat per ella. Àgueda sentia una atracció quasi magnètica pel seu germà, tenir-lo a prop la tranquil·litzava. Es diu dels bessons que existeix un estrany lligam que els uneix i que, per molt distants que es trobin, un sofreix si sofreix l'altre. Alguna cosa així li succeïa a l'Àgueda, tenir a la vora al Carlos li proporcionava cert benestar, potser pel fet que en ser ella un parell d'anys més gran, li feia sentir que el protegia, i notava que ell se sentia protegit. Malgrat parlar de banalitats, la proximitat de l'altre tenia efecte reconstituent per a ambdós.

Aquell dia l'Àgueda estava d'un humor especialment bo i, la veritat, és que no sabia ben bé perquè. La qüestió era que traspuava alegria i regalava somriures que, en general, feien molta falta. Conduir la relaxava, al davant seu els carrers apareixien i desapareixien plens del traginar de tantes persones, de tantes vides. Aleshores el va veure, corria uns metres darrere seu, intentant atrapar

l'autobús. Feia senyals amb els braços enlairats. Semblava que tenia pressa. Va obrir les portes i el va esperar, una mica, però el va esperar. Va pujar feixugament, amb el cabell despentinat i grosses gotes de suor omplint-li el front. Panteixava i es posava la mà al costat. Encara li agafaria alguna cosa! No va dir res, ni gràcies. Va fitxar i es va agafar a la barra alleugerit.

L'Àgueda no el podia deixar de mirar, era com si un magnetisme ocult la fes observar-lo sense parar. Era un home ben plantat, però alguna cosa li passava. No deixava d'esbufegar i de mirar el rellotge. A més, s'havia afluixat el nus de la corbata com si volgués ajudar-se a respirar millor. De sobte, les dues mirades es van creuar: la seva i la d'ell, i una sensació freda com el gel li va recórrer l'espina.

Va frenar bruscament i els passatgers van xocar contra tot arreu com a ninots de fira. Per sort tot havia quedat en un ensurt. Al seu davant un cotxe estava quasi enganxat al seu morro. No s'hi valia a badar en aquella feina. Va treure el cap per la finestra i va demanar disculpes, i va sentir un munt de renecs. Maleït moment quan va decidir esperar aquell home. I va girar el cap i el va veure allí, palplantat, agafat a la barra, amb una mirada freda travessant-la de dalt a baix.

Se li va fer el trajecte més llarg que mai, no volia mirar, no volia pensar, però hi havia alguna cosa al seu darrere que li eriçava els cabells del clatell. En arribar al final del trajecte a l'autobús quedaven molt poques persones. Va frenar, va parar el motor i va obrir les portes. Aleshores es girà i el va veure, i ell la va mirar i s'acostà a poc a poc. La resta de la gent, dues dones i un noi, van baixar i tots dos es van quedar sols.

—Pensava que no arribaria a agafar-te, aquest matí. Que potser has passat uns minuts més d'hora? O és aquest rellotge, que s'endarrereix? No suportó arribar tard, és un defecte que no tinc...

El cor li batejava amb força. Què li estava passant? De què anava tot allò? Era una broma? Era un malson?

Una dona va treure el cap per la porta oberta i va trencar l'encanteri.

—Àgueda, bon dia, si no et fa res pujo i m'assec una estona, tinc els peus destrossats. He caminat tot el matí i ja no puc més.

La Marta, una altra conductora va pujar decidida i es va deixar caure en una de les cadires amb un munt de bosses als seus peus. I l'Àgueda va mirar a tots costats i no el va veure: havia baixat! I respirà alleugerida no sabia ben bé per què. Quan acabés el seu torn se n'aniria cap a casa, es tancaria amb clau i pensaria en tot allò, ara era incapaç de fer-ho. I trucaria al Carlos, de fet el trucaria ara mateix, ell l'ajudaria encara que no sabia ben bé què li havia de dir.

—Carlos, sóc ta germana, no t'espantis, estic bé. T'he d'explicar una cosa. Si et va bé podem quedar per sopar, millor a casa meva que a fora. Truca'm!

I va penjar, no li agradaven els contestadors automàtics, no li agradaven gens. I va baixar de l'autobús, i va estirar una mica les cames, que tremoloses li feien donar unes passes insegures. I va mirar al seu voltant escodrinyant cada racó i es va dir que potser tot havia estat una broma, un malentès, una malifeta...

Quan va tornar a pujar a l'autobús seguia igual de nerviosa i d'espantada. La Marta ho va notar i li va preguntar el motiu.

—T'has fixat en l'home que estava al meu costat quan has pujat?

—No, ni me n'he adonat. Amb el que em pesa la compra i el que m'estrenyen les sabates, molt hauria de cridar l'atenció un home perquè em fixés en ell. T'estava molestant? Perquè per l'aspecte que tens, sembla que hagi vist un fantasma.

—No, no et preocupis, ja se m'està passant.

Durant una estona van estar parlant de la seva feina, que alguna persona una mica trastornada pot donar-los un ensurt... La Marta va aconseguir tranquil·litzar-la assegurant que en els deu anys que ella portava conduint autobusos a la ciutat només recordava un incident violent entre un company i un passatger.

Per a l'Àgueda, la jornada va transcórrer més lenta de l'habitual. El trànsit semblava més dens, el cel més plomís, la ciutat estava trista, una espècie de brunzit ho embolicava tot.

Va continuar regalant somriures, però l'esforç que feia les convertia en ganyotes. A les vuit de la tarda, quan acabava la feina, va rebre una trucada del seu germà Carlos. Li va explicar breument l'ocorregut i van quedar per sopar. La tendresa que va fluir cap a ella pel mòbil li va temperar l'ànim i, sobretot, el cor.

Al llarg del sopar, l'Àgueda va desplegar tot un mostrari de temes que, coneixent-la com la coneixia, van mostrar al Carlos un grapat dels temors de la seva germana: que un individu, gairebé sense parlar la descentrés d'aquella manera, que espantada hagués recorregut a ell a la recerca de protecció, que posés en dubte la seva vàlua professional, li van fer comprendre el que anava buscant. Ell ho va veure clar, el rellotge que marcava el pas del temps en la vida d'Àgueda i el que marcava el pas de les fulles del calendari s'havien descompassat. Segurament l'Àgueda no era conscient d'això, però que la seva vida s'hagués transformat en una rutina li estava resultant insuportable. Passaven les setmanes, passaven els hiverns, però el rellotge que portava dins continuava marcant el mateix instant.

L'Àgueda només arribava a veure el desacord entre el que s'és i el que se somia ser, però el Carlos va veure més enllà. Durant uns minuts van romandre en silenci, cara a cara a la taula del restaurant, reflexionant. Finalment ell li va dedicar un somriure, l'intercanvi de mirades entre ambdós va semblar omplir-la de calor i per primera vegada en aquella tarda va somriure amb dolçor.

Les obligacions de l'endemà els van forçar a no prolongar gaire el sopar. Els fantasmes que envoltaven l'Àgueda començaven a donar-li una treva, el Carlos la va acompanyar fins al seu portal, li va dir una frase amable de comiat, li va fer l'ullet i se'n va anar a la seva residència. En tombar la cantonada va mirar cap a enrere, l'Àgueda el mirava des de la porta, ell es va acomiadar amb la mà i va desaparèixer. No és fàcil la vida per als qui necessiten intercanviar afecte.

Asseguda al sofà va començar a parlar amb el seu reflex de la pantalla apagada del televisor, en realitat només intercanviava pensaments amb la persona que veia a la imatge. "Vius en una ciutat desconeguda, a la que no pertanys", "vas sortir d'un poble al qual ja no pertanys", "vas trencar uns lligams i no n'has creat d'altres", "això ha de canviar, coneixes gent que pot ajudar-te". Qualsevol altre dia aquests pensaments l'haurien deprimat, però en aquell moment conservava la força que el seu germà li havia transmès. "A partir de demà tot serà diferent".

AMADEU “GARRANXA”

Esquerp i malcarat, feia posat de pertorbat i buscabregues, però mai ningú li va poder encolomar cap bogeria, malifeta, ni tan sols una mala paraula. Ranquejava lleugerament de la cama dreta i els qui el coneixien ignoraven d'on li venia la coixesa.

Amadeu “Garranxa”, que així s’anomenava el nostre home, vivia al Coll de Sant Joan, però va néixer ben a prop, al barri dels Pescadors que les bombes van malmetre quan la guerra. La guerra no sols el va deixar sense casa, sembla ser que també el va deixar orfe de pare i mare.

A l’Amadeu el van criar el carrer i sa iaia, que era bugadera i feia de criada per hores a una casa bona de la plaça nova de la Barbacana. De ben menut es va acostumar a viure d’allò que dóna el carrer. Per uns rals traguava qualsevol mercaderia a l’embarcador del vaporet; per una pesseta es capbussava per lligar una corda al ferro vell que dormia a la llera del riu; per una ració de pitança es llogava de marrec als llaguts; i per poca cosa més va treballar de mosso a l’hort dels Parret. Els seus oficis, molts i variats, el van dur de la pedrera de jaspí de picapedrer, al riu de pescador i llaguter; dels arrossars de segador, a les garrigues d’escarrador, i de les obres de manobre a la casota de calderer, i fins i tot es deia que va recórrer, com a mariner, la mar d’aquesta i de l’altra banda del món.

Vivia sol, i apart de sa iaia que ja feia anys que era morta, no se li coneixia família de cap mena i si la tenia era un secret que guardava per a ell. Els dies que feia bo, sempre a soles com un núvol, se’l veia passejar pels carrers de la població, caminar per les vores del riu o descansar als bancs del passeig. Ni donava conversa ni la rebia, els vells l’ignoraven, els joves passaven d’ell, i els més menuts de vegades li tenien por i de vegades, atrets per la seva fesomia, reien quan el seu rostre eixut i sec dibuixava una ganyota, o quan treia rodolins de fum per la seva pipa.

A l’Amadeu, l’anomenaven “Garranxa”, no sols per la destresa que tenia amb la perxa a bord de barques i llaguts, sinó per l’habilitat en perxar dia si i dia també amb el corrent de la vida. Al llarg de la seua existència es van anar produint molts canvis, però l’Amadeu mai no va perdre un minut enyorant èpoques passades, que per ell, ni van ser millors ni pitjors: simplement diferents. Sempre es va anar adaptant als canvis que es produïen al seu voltant, com el llaguter que aprofitava el corrent canviant del riu per no perdre temps i arribar al seu destí a l’hora i amb tota la mercaderia en condicions.

“Garranxa”, de lletres en tenia les justes i d’anys anava sobrat, i encara que li costava entendre molts dels avenços de què avui gaudim, mai va renunciar a esbrinar i a preguntar, si calia, tot allò que li interessava saber de les darreres novetats amb la finalitat de ser-ne usuari. Únicament la visita periòdica a ca’l metge el separava de la seva rutinària recerca, i de la lluita constant amb ell mateix per no perdre el pas en la caminada que va emprendre el dia que va néixer.

Ell va viure en un món que va deixar d’existir, i ara vivia en un altre que no s’aturava mai, i encara que no ho pareixia tenia els peus ben posats al terra.

L’Amadeu semblava mut perquè no parlava gaire, però tenia moltes coses a dir, i poques oportunitats per fer-ho. En el fons era un desconegut pels qui creien que el coneixien. L’Amadeu no era qui semblava ser.

Aquell dia un espasme li va recórrer tot el cos, per tot els plecs i solcs que la vida havia llaurat en la seua pell durant anys. Un ai al cor, nerviós, sobresaltat. I el cervell se li va inundar d’olives, dels matins en què havia d’anar a l’oliva i s’aixecava ennuegat deu minuts tard, conscient que el capatàs li oferiria una rebaixa del jornal. O quan les bombes espetegaven a la vora de casa i els dolços espurneigs li recordaven l’arribada de les festes de la Cinta. Aquell dia, precisament, sense saber ben bé perquè, va agafar el seu vell llagut que havia mig heretat i va començar a perxar riu endins. Encara era molt d’hora i la fresca dels despertars d’octubre s’enfilava entre els joncars del marge del riu.

A penes havia notat el fang del riu amb la perxa quan es va creuar amb una colla de boletaires ancestral, l'Albert i el Joan, els quals es disposaven a arrencar el motor de l'embarcació. Aquests el van rebre amb un ja típic:

–Bon dia Amadeu! Què, a fer una volta?

–Com de matiner ets!

El ventijol va bufar amb una mica més de força i es va emportar el xiuxiueig que oferia com a resposta. Albert i Joan tampoc pararen esment a l'actitud d'Amadeu acostumats als seus silencis, i capficats com estaven en la faisó que tindria el primer rovelló de xop que farien.

–Arrea-li palla, Albert! Vés amb compte que agafaràs un refredat –el motor va retronar a les orelles de Garranxa, que no va badar boca.

Amb un gest mecànic després d'anys i anys envoltat d'aigua, va perxar tot seguint el solc de l'embarcació que els boletaires havien deixat a mode d'estel que li marcava el camí a seguir.

Arribat a una de tantes revoltes del riu, l'Amadeu va encendre la pipa i va ensumar profundament el fum del tabac. En aquell moment ni tant sols havia reparat que anava en cos de camisa, en un dia en què el sol ronsejava. Va seguir perxant. Les poblacions que albirava se li tornaven estranyament familiars, els xicotets embarcadors on mai no havia atracat, els llaguts que restaven entre el canyar i que es podrien de mica en mica, testimonis del passat i del present. Els collverds sobrevolaven Garranxa espantats pels esbufecs que llençava a causa de l'exercici físic. I ell se'ls mirava i els maleïa perquè no li portaven la serenor que havia esperat tota la vida. Va deixar la perxa i va començar a saltar per tractar d'agafar aquells ocells,

–Quiets desgraciats, no fugiu, què voleu, què voleu...?

El fred amb què salpà s'havia tornat ara suor que li amerava el cos. Tots els records es van apoderar del seu cervell al qual havia ensinistrat per viure el present. L'olor humida del riu, el flaire enèrgic de les flors dels tarongers, la pólvora de les escopetes dels caçadors, del tabac compartit amb tanta i tanta gent...

Ja entrada la nit, el motor de la moderna barca de l'Albert i del Joan es va tornar a creuar amb el silenci a la deriva del llagut de Garranxa.

–Ei, que Garranxa sembla que no hi és.

–Serà a la sama, home.

–Sí home! però que no veus que no està amarrat?

Desitjaven tornar al poble i presumir de cistell, però la intuïció boletaire va fer que fiquessin el cap dins la barca. Quan s'aproximaren al llagut del nostre home van veure un toll de sang aigualit al fons de la barca que presidia la figura erta de Garranxa. Quan el van agafar, dues coses no havien canviat: el rictus malcarat i el puny tancat amb la pipa ben subjecta.

Hores més tard, la primera cosa que va veure en obrir els ulls va ser la bata blanca del metge que l'auscultava neguitós.

–T'has lliurat d'una de bona, Amadeu.

–Què vol dir doctor? Avui ja no em moriré?

–No, avui no et moriràs, però si continues fent l'ase i fumant lo que fumes segur que a no tardar aniràs d'enterro.

–D'enterro ja fa temps que hi vaig, quan no es mor l'un, es mor l'altre. De pocs parents i amics que tenia, ja no me'n queda cap. Com si deixant de fumar hagués de viure més i pogués escapir-me de la mort.

–No és tracta de viure més, si no de viure millor.

–Tan m'hi fa, viure més o menys, pitjor o millor. No tinc res més a fer en aquest món, si no fóra...

–Si no fóra què?

–Res, doctor, coses meues.

A l'Amadeu li van venir al cap els darrers moments de consciència a sobre la barca, recordant la seva joventut i l'amargor que sempre l'havia acompanyat des que va haver d'allunyar-se:

–Jo l'estimo

–Tu? Tu el que t'estimes són els meus diners, pocavergonya.

–Això no és veritat, ens estimem, jo la faré molt feliç.

–Tu no faràs res, i ella abans se farà monja que ajuntar-se amb un perdut i mort de gana com tu.

Pels meus collons!

Als pocs dies d'aquella curta i agra discussió que va estar a punt d'arribar a les mans, i que va enverinar el caràcter de l'Amadeu, Don José va internar a la seva única filla al Noviciat de la Consolació perquè li donessin una bona educació a l'esguard de l'Amadeu, a qui no hauria de veure de cap de les maneres.

Acostumat de ben menut a fer el que fos menester per sortir endavant, l'Amadeu havia fet de tot, de bo i de poc bo, i ara, estirat a la llitera de l'hospital trobava a faltar alguns dels tripijocs i matàfules viscuts a la seva joventut per aquests móns de Déu.

Amb el cor trencat i separat de qui animava la seua vida, l'Amadeu va fugir, van dir uns; es va tirar al riu, van dir altres; però sols sa iaia sabia que havia marxat lluny per provar d'oblidar allò inoblidable.

DE CACERA

Acabava de sopar, i mentre fregava els plats feia una breu anàlisi de la jornada. Tot havia sortit segons estava planificat, un cop més la seva astúcia li havia proporcionat una bona cacera, i això el reconfortava i feia que es plantegés nous reptes, més difícils però amb recompenses més interessants.

En Mateu entenia la caça com un art subtil i meticulós, abans d'actuar ho havia de tenir tot pensat perquè el mínim error podia ser fatal i no volia haver d'abandonar l'esport que s'havia anat convertint en el seu *modus vivendi*. Passava la setmana estudiant un nou pla i proveint-se del material que el dissabte per la nit necessitaria per portat a terme la seva actuació magistral. Res no podia fallar, tot estava calculat fins a l'últim detall.

Després de cinc anys, ja s'havia convertit en tot un expert d'allò que ell mateix anomenava caça nocturna. Cada dilluns, en acabar el torn a l'hospital, es dirigia als barris marginals de la ciutat i triava una víctima, després la seguia durant tota la setmana per poder decidir com fer-ho per trobar-se amb ella de manera fortuïta i dur-la cap a casa sota algun pretext. De vegades la presa que havia escollit no creia en les seves paraules i no es deixava persuadir, llavors el nostre caçador es veia obligat a actuar amb mètodes agressius. Si durant els dies que la seguia descobria que fumava o que consumia algun tipus de droga, la deixava i en triava una altra. L'únic requisit indispensable per convertir-se en la seva escollida era aparentar ser saludable, clar, la carn havia d'estar en perfecte estat si no es volia contagiar de cap malaltia. Havia de ser prudent, no era pas un joc, es tractava de la pròpia salut.

Tallava els cossos en rodanxes o en filets, segons l'ús culinari que li hagués de donar, i en feia paquetets que guardava etiquetats al congelador, així en tindria per una setmana –o dues a tot estirar. Però clar, no tot es menja, i les restes les tirava als seus dos Bull Terrier, que les devoraven en poc temps. Els ossos que no donava als seus animallets –alguns podien ocasionar-los problemes digestius–, els enterrava al jardí de darrera.

Però ell no era pas un monstre, no ho feia per morbositat ni per sadisme, tampoc no sentia veus que l'obliguessin a fer-ho ni era fruit d'algun trauma produït per una infància cruel. Simplement li agradava el gust de la carn humana i assaboria cada trosset de carn cuinat laboriosament amb salses que havia anat perfeccionant segons la part del cos de què es tractava. I tot acompanyat d'un bon gotet de vi, mai no va provar la sang, li semblava un acte degenerat i fastigós.

Quan va haver acabat de fregar, es va posar dos guants de làtex, va agafar el pot de lleixiu, uns fregalls de ferro i va entrar a l'habitació. En tres hores quedaria perfecta, preparada per al proper dissabte.

El bordar insistent dels gossos el va despertar, la vetllada del dissabte havia estat gratificant però extenuant. Va sortir a la finestra, els gossos eren al jardí afuant la casa del darrera, fins aquell moment deshabitada, on un parell de joves ben bé idèntiques s'afanyaven a obrir portes i finestres per ventilar i alliberar la casa d'un insuportable resclum.

Va vestir-se ràpidament, es va mirar a l'espill al temps que es passava la pinta i va baixar. Volia saludar a les noves veïnes.

–Bon dia, com anem?

–Hola bon dia –van respondre tot d'una les dues noies.

–Em dic Mateu i sembla que serem veïns.

–Jo sóc la Cel –es va avançar una de les dues.

–Jo sóc la Mar –va respondre l'altra.

–Sembleu dues gotes d'aigua –adonant-se que eren unes bessones gairebé idèntiques.

Les dues noies van riure, i posant els caps ben junts, van obrir els ulls i van mirar-lo de fit a fit, com dos mussols, tot mostrant-li els ulls.

–Déu meu –va exclamar en Mateu– teniu els ulls de diferent color.

–Sí. La Cel els té blaus i jo els tinc verd maragda.

–I heu vingut amb els pares?

–No! hahahaha, ens hem independitzat, i la casa de la iaia serà la nostra llar per una bona temporada.

–Així sou nétes de la senyora Pepeta.

–Aquí l’has clavat, –van dir tot d’un plegat.

–Me n’alegro de tenir de nou companyia, si necessiteu alguna cosa no dubteu en demanar-ho – va dir molt amablement Mateu– ara us he de deixar que de ben segur teniu una feinada, i jo he de donar de menjar als nois, abans que se’m mengen a mi, –i tots tres van esclafir a riure.

Mateu, seguit dels gossos va entrar a la casa, els va donar la seva ració de menjar especial i va tornar a l’habitació. Durant una bona estona va estar mirant per la finestra encuriós per la novetat. Quan se’n va cansar es va estendre a sobre el llit, sense poder deixar de pensar en les noves veïnes.

–Tenen les mans molt delicades i la pell molt suau, l’alè no els put a tabac, no tenen posat de vicioses, semblen sanes i són molt maques, no estan gens grasses però tampoc són uns sacs d’ossos, estan en el seu punt –pensava amb els ulls tancats–, amb elles es podrien preparar excel·lents plats, potser dits fregits, galtes en salsa, filets de cuixa amb fricandó, orelles estofades, freixura amb patates, una delicada costellada amb allioli, cap i pota amb tomàquet. Déu meu, quin plaer pel paladar.

Ja es delia per tastar els plats amb tan exquisides viandes, la boca se li feia aigua sols de pensar amb el delicat guisat de Cel i Mar, i sense adonar-se’n va anar fixant la propera presa. Potser eren elles la presa que sempre havia somiat. Això suposaria ser més agosarat, però el premi pagaria la pena. Res de preses pobres de barris allunyats i marginals, ara dues noies de casa bona i del veïnat. Deliciós.

I mentalment va anar escrivint el guió del pla que l’ajudaria a fer-se amb tan apetitoses peces.

–Hauré d’esbrinar els seus hàbits i costums. Si, això com sempre. Puc inutilitzar el seu pany i m’hauran de demanar de passar pel meu jardí fins casa seva. No! no. Millor guanyar-me la seva confiança i convidar-les un dissabte a sopar –un somriure diabòlic li va omplir el rostre– i seran el plat principal...

Va sonar el timbre i el Mateu va haver de tornar a la realitat després d’una nit on els somnis eròtics amb les dues germanes com a protagonistes havien fet suar al jove cirurgià. Es va aixecar feixugament i va anar a obrir la porta. La llum del carrer se li clavava als ulls i li dificultava la visió de les dues veïnes. Duien uns pantalons curts i unes samarretes de tirants ajustades que oferien unes siluetes magnífiques.

–No creieu que és una mica d’hora per trucar a les cases? En fi... en què us puc ajudar?

–Home, no volíem molestar, de fet són les dotze, però ja passarem més tard.

Va contestar una d’elles, mentre Mateu intentava esbrinar el seu nom, però ja no recordava quina era la d’ulls blaus i quina la d’ulls verds. La que havia parlat va fer l’acció de marxar, però la seva germana –la Mar– no s’havia mogut en cap moment. Havia romàs quieta tota l’estona, immòbil, resseguint amb la seva mirada cada centímetre del cos del veí. En Mateu s’havia aixecat tan ràpid que ni tan sols s’havia vestit, i sense adonar-se’n havia anat a obrir la porta en calçotets.

–Les dotze ja? Últimament vaig molt cansat i quan dormo el temps passa discret, sense que ho noti. No marxeu, per favor, què volíeu?

Va agafar suaument la Cel pel braç per evitar que marxés. I aquesta li va dir que se’ls havia embossat la pica de la cuina i que no sabien què fer, era diumenge i tots els fontaners feien festa.

–Veuré què hi puc fer, tranquil·les, de vegades aquestes instal·lacions velles fallen.

–Però abans t’hauries de canviar, oi? –Va contestar la Cel amb un gran somriure.

I és que en Mateu ja es disposava a sortir de casa. Quan es va adonar de la situació es va posar vermell i va maleir no haver-ho notat abans.

–Vaja, si em disculpeu, d’aquí a cinc minuts sóc a casa vostra.

–T’estarem esperant amb una cervesa ben fresqueta!

Les dues germanes van marxar, la Cel rient i la Mar seriosa, no havia dit res en tota l'estona, la visió d'aquell cos l'havia deixat absorta. En Mateu va córrer cap a l'habitació i es va posar uns texans i una samarreta sense mànigues. Es va calçar pegant bots per la cambra, després va anar al lavabo i es va pentinar ràpidament. Va agafar les claus i va sortir content, pensant que era una bona ocasió per guanyar-se la confiança de les noies.

La Cel va obrir la porta, i encara no havia tingut temps de dir "hola" que ella ja li havia donat una cervesa. El va conduir fins la cuina i li va ensenyar el problema. En Mateu s'ho va estar mirant i va creure que ho podria arreglar, no era greu.

Mentre ell feinejava sota la pica, va notar una presència darrere seu: era la Mar que l'observava atentament. No li treia la vista de sobre, i quan va veure que l'havia vista, li va dedicar un somriure i li va començar a preguntar per la seva feina. Una hora més tard, després d'haver arreglat la pica i d'haver-se pres una altra cervesa tot parlant i rient amb les noies, va marxar cap a casa a fer-se el dinar.

–Tia no has dit res en tota l'estona, no paraves de mirar-te'l, i conec aquesta mirada, què pretens?

–Crec que és ell, ell és qui sempre he estat esperant i buscant.

–Vam dir que ho deixaríem córrer, hem vingut aquí per a començar de zero! No, no m'ho pots fer!

La Cel ja es temia el pitjor, no volia tornar a la vida d'abans. S'havien traslladat per a fugir del seu passat, per fi havia pogut convèncer la Mar d'aturar aquelles pràctiques, però aquest noi havia despertat els instints més primitius de la seva germana.

JO NO VULL SER PESCADOR

En Miquel va néixer a un poble de mar, a principis dels anys cinquanta del segle XX. El troba a faltar, el mar, i quan això passa i les seves circumstàncies li ho permeten, es pren un parell de dies per anar a saludar-lo. Amb aquest parell de dies ja fa per una temporada. No és pas que no s'estimi les oliveres de les quals té cura, no. Però quan li ve l'enyorament, necessita treure's el cuc del damunt; només és això.

De fet, els anys que va haver de dedicar al mar, per obligació més que no pas per devoció, ja li queden molt enllà. Fa tant de temps! S'ha acostumat a aquesta terra, se l'ha feta seva, i ara ha de reconèixer que no voldria pas viure'n lluny. Veu els Ports des de la finestra i això li dona vida.

La seva infantesa transcorregué entre xarxes, hams, palangres, cistelles, barques de pesca i fred als ossos. El pare el cridava de matinada per escar els palangres i el deixava tornar al llit un parell d'hores. Quan tot just sortia el sol, s'havia de llevar del tot. Era hora d'anar a calar les xarxes. Ell prou que hauria volgut dormir més, però calia llevar-se i amb l'estrebada de llençols i un reneç, el pare aconseguia que tornés a obrir els ulls. Se l'estimava i el maleïa, tot a l'hora. Pensava que la seva paradoxa li produïa calfreds, però ben aviat va aprendre que els calfreds no eren deguts a la barreja d'amor i odi que li professava, sinó al fred que entrava per les escletxes de casa mentre s'abrigava com podia abans de sortir al mar. En tot el dia no aconseguia treure's aquell fred de sobre.

Tocava anar a la barca, arrossegar-la fins a l'aigua. Qui s'havia de mullar els peus sempre era ell, mai el pare. "Per alguna cosa sóc el teu pare". "Ja et vagarà de manar quan creixis", li deia. I ell no responia. Es treia les sabates i els mitjons, es pujava els pantalons fins a sota els genolls i pregava perquè no se li mullessin. D'un salt, pujava a la barca, quan el pare ja havia engegat el motor i emprenien camí cap enfora. Tant si plovia com si feia vent, tant si pedregava com si feia sol, s'havia d'anar a calar. En depenia el menjar de casa. Hi anava de mala gana, ho reconeix. Duia els llibres embolicats amb un plàstic, no fos cas que s'esquitxessin, que a les 9 havia d'anar directament a escola. Tenia el temps just, en saltar de la barca i arrossegar-la fins a la platja. El pare desmallava el peix i ell es menjava l'entrepà que la mare li havia preparat la nit anterior. Es rentava les mans amb l'aigua del mar, però mai no va aconseguir treure's del damunt aquella pudor de peix que el seguia per tot arreu.

No li guarda rancor, però el pare dormia mentre ell era a l'escola. Allà els matins eren espessos, foscos i pesats, sobre tot les primeres hores. Es distreia amb molta facilitat i don Rafael, el mestre, sempre posant-lo en evidència, no deixava d'anunciar-li un futur prometedor: "no llegirás a ninguna parte". Prou ho pensava, ell, que no arribaria enlloc, mentre mirava per la finestra el carrer desert, les casetes pobres dels pescadors i es notava la pudor de peix a les mans. Tot i així somniava i el pensament volava en aquells matins escolars absents i densament avorrits. Somiava que la vida probablement estava mar enllà o terra endins però no al poble ni a la barca ni al mar. I somiava el que encara no coneixia, si això és possible.

No ho hauria sabut dir, però en Miquel, que era un noi més aviat silenciós i introvertit, tenia a dins una mena de disposició, una intuïció íntima, un desig de que les coses fossin d'un altra manera. I buscava indicis i proves pel seu voltant. Per això li agradava tant llegir llibres, però a casa n'hi havia tan pocs que havia de tornar-los a llegir un cop i un altre; cada vegada els trobava diferent.

La seva infantesa solitària li va despertar el gust per les paraules, pel silenci i pels misteris humans. Però és cert que aquesta mateixa solitud li va conferir una tristesa vital, una certa gravetat existencial, igual que aquell fred als ossos que no es podia treure del damunt. El pare sempre seriós, poques paraules i cap abraçada, mai una besada, un somriure, mai. No li guarda rancor, però el pare dormia mentre ell era a l'escola. La mare sempre atrafegada, procurant per tots, capaç d'expressar amb la mirada tota la preocupació del qui està arrelat a la terra i en coneix els misteris. Dolça, amb

aquella manera de passar-se la punta del davantal per la cara quan estava cansada i sufocada de tant feinejar.

No, ell no volia ser pescador però li agradava el mar, el color canviant, el llenguatge apassionat, la música en moviment, i sobretot la sensació d'immensitat, la sensació que el mar no s'acabava mai. Per tant, sempre hi torna, li agrada anar-hi sol i passejar a la voreta i mirar l'horitzó i seure i escoltar. És un ritual que ha de fer de tant en tant com si el mar sabés totes les coses que necessita recordar.

En Miquel ha anat a parar a aquest poble gairebé per casualitat. Obre la finestra, treu mig cos enfora i respira l'aire pur –no sap fins a quin punt deu ser pur, però segur que ho és més que a la ciutat– omplint els seus pulmons al màxim. Això ho fa sovint, li ho va explicar el metge que portava el cas de la mare, quan va caure i va haver d'estar-se tant de temps a l'hospital. “Respira, Maria”, deia el metge. “Respira, que l'aire a dins ens fa bé. Que la sang s'oxigeni i no et tregui les ganes de viure”. I la mare respirava fondo i ves a saber cap a on volaven els seus pensaments mentre executava aquells exercicis d'oxigenació que li havien de transmetre altra vegada les ganes de continuar en aquest món. I és que la Maria havia patit molt, en aquest món, i estava tan cansada que no veia sortida. Pobra mare!. I se'n va sortir, al menys per un temps. Però ja era vella.

Tenia vella l'ànima, que és el pitjor que pot tenir vell una persona; i estava decebuda perquè la vida no li havia donat gaires satisfaccions, a part de la maternitat. Tres fills, dels quals n'havien sobreviscut dos. En Miquel i el seu germà, en Pau. La mare, però, sempre s'havia entès millor amb ell que amb en Pau. I en Pau, amb el pare.

La nena va morir de mort súbdita, al bressol, deixant-los a tots amb aquell regust de no saber quin delictes havien comès perquè la desgràcia anés a parar –una vegada més– a casa seva. La nena. La nena encara no tenia nom. Bé, sí: l'havien inscrit al registre civil, però encara no havia estat batejada, pobreta, i això que en aquells temps la tradició era batejar els fills gairebé quan naixien. Per voler esperar els oncles de França pel bateig, no hi van ser a temps, quines coses té la vida. La Fineta està als llimbs deia sempre la mare.

L'aire li penetra ben endins, el sent baixant per la gola com si fos un raig d'aigua fresca, baixa fins al ventre i allà s'escampa. El ventre creix i llavors, amb parsimònia, expulsa l'aire aviciat que té dins el cos. S'adona que deixar de fumar li ha aportat més benefici del que pensava en un primer moment, ja que la seva capacitat pulmonar és molt més ampla. Mentre fa respiracions profundes, el pensament va d'una cosa a l'altra: de la mare al pare, del pare a la barca, de la barca a l'escola, de l'escola als mestres i dels mestres a aquella dona que imparteix classes d'idiomes als adolescents. Ell té una assignatura pendent: l'anglès. Ell, com tants altres dels de la seva generació, va estudiar francès. I si algun dia vol viatjar, tot i que encara no li vaga de fer-ho malgrat que ja no és un jovencell, sap que no se'n sortirà si no sap anglès. O això, o viatjar cap a França, on encara li queden els cosins, fills del germà de son pare, exiliats a Tolosa en temps de guerra. Però li fa més peça anar-se'n a conèixer terres llunyanes. No sap què fer. Va arribar al poble gairebé per casualitat, quan algú li va proposar tenir cura d'uns camps d'oliveres dels quals no se'n podia fer càrrec per excés de feina –i de quartos–. Morta l'Enriqueta i amb els dos fills aposentats, ves què el retenia a ell! Canviar de comarca no li semblà una mala idea: té casa i un bon sou. I ara fa de pagès. Ves, molt millor que anar a pescar, però res a veure amb la seva carrera... decididament, si vol viatjar, li cal aprendre anglès. Per què no? Agafa el telèfon i marca un número, el que ve en aquell paperet vermell que la dona va repartir a les botigues del poble.

–Hola! Vostè és l'Aurora?

...

L'AMARG SABOR DEL MATE

Una flaire intensa a mate pur inundava l'estança. Era diumenge, diumenge i bon dia havia pensat tot just enlairar la flassada i enfundar-se el batí gris model rata. El mate, el primer mate de molts que vindrien aquell diumenge, dia que no li semblava l'últim de la setmana sinó el principi d'un seguit d'errades.

Caminava cadenciosament, més aviat artríticament ja, a causa d'haver acumulat anys i anys sense tenir-ne cap voluntat. Anys i anys, per molts anys havia celebrat alguna vegada, però ara la paraula calendari havia perdut tot el sentit per a ella. Es va pentinar una mica i va sospirar en comprovar que la blancor adquiria presència en els seus cabells rulls. Sola, reclosa en la seva casa des de la qual es protegia del món, de la societat moderna que no podia capir la seva vida. Amargada per una vida que l'havia triat per a participar en un laberint del qual era impossible trobar la sortida.

Aquell matí fred i assolellat s'havia llevat d'hora per preparar les classes de la setmana. Des de feia uns anys dedicava les tardes a fer classes de repàs i així matar el tedi. No li mancaven alumnes que aprofitaven els coneixements de francès i d'anglès de l'Aurora per tractar d'aprovar els exàmens a l'institut. A ella li agradava veure's envoltada de tanta joventut i vitalitat, de cossos púbens que emanaven el despertar sexual. I tot i que mai no havia exercit de professora professional, se sentia còmoda amb ells, i de vegades suplia la manca de formació pedagògica amb bones dots de narradora d'històries pretesament fantàstiques que deixaven bocabadat al seu alumnat.

Va seure davant l'ordinador i va xuclar el mate, acció que li va activar la memòria. "No sé ben bé perquè escric aquestes ratlles. Fa anys, quan era més jove, molt, molt més jove ni se m'hagués passat pel cap seure davant d'aquesta màquina i començar a pitjar cadenciosament les tecles d'aquest teclat merdós. Han passat anys, infinitat d'anys robats, ja ho sé. No fa falta que ningú em recordi allò que vaig viure, doncs perfectament ho tinc com un sentiment colpidor que m'estreny cada batec del cor com si fóra el darrer. Però sé que fa falta contar, buidar de la meua capsa de la vida, en aquella on guardem tots els petits regals que hem anat col·leccionant, tot un univers de vides, emocions, sentiments i anhels".

"Ara, en l'autumne de les meues passes per aquesta terra seca i polsosa em veig obligada a abocar a fora tot el que he estat amagant, ocultant a parents i amics per por, per vergonya, o per prevenció psicològica, vés tu a saber. Ho he contar a aquests xics, als meus alumnes que semblen tan desperts. A ells, els podria contagiar amb el sabor del mate. Recordeu què passava quan de nens quan jugàveu a unflar bombolles de sabó amb un aret o un coll d'ampolla? Doncs que al remat esclataven. Bé, així em sento jo ara, com una bombolla rodona com la lluna plena, a caramull i a punt de rebentar."

Sonà el telèfon. Allargà la mà per agafar l'aparell, però es va adonar que no era al seu lloc. Deixà anar un reneç i sospirà. El timbre del telèfon trencava la pau amb què havia començat el dia. L'Aurora s'aixecà feixugament. Li feia mal tot. Tenia les articulacions engarrotades com si fos una vella de... però no valia la pena pensar en anys. Sempre val més pensar en experiències viscudes i Déu n'hi do les que ella ha viscut. Però no cal recordar quants anys han transcorregut mentrestant. Quan ho fa, sembla mentida, es posa de mal humor. I això que mai no s'ha tret anys del damunt ni ha fet algunes de les extravagàncies que fan algunes, ella no ha volgut passar mai pel quiròfan, tot i que ha caigut un parell de vegades en la temptació de tenyir-se els cabells. Ara no. Ara els duu naturals, ben naturals.

–Digui?

–Hola? Vostè és l'Aurora?

–Sí. Amb qui parlo, sisplau?

–Jo... jo la truco perquè sé que fa classes d'idiomes i...

–Només francès i anglès. És per a algun fill seu?

–No. És per a mi.

–Ah!... –una veu d’home. Desconeguda. Un home que vol aprendre què? Aurora, no t’emboliquis, que no en tens cap necessitat.

–Hola. Continua a l’aparell?

–Sí, sí, perdoni. Digui, què vol estudiar, francès o anglès?

–Anglès. De francès tinc nocions, sóc d’aquells que en van cursar al batxillerat. De la vella escola, vaja, hehehe... ja sap, del temps en què es deia que el francès ens serviria perquè França és el país que tenim aquí al costat i...

L’Aurora no està per orgues. Deixa que l’altre parli, ben segura que quan acabi el seu discurs li dirà que no. No té ganes d’enrenous i té el pressentiment que allò que està passant en aquell moment és un embolic. Potser un altre error paregut als molts que duu acumulats a l’ànima i que li provoquen aquell dolor per tot el cos, tant, que de vegades li fa mal fins l’ànima. Això és psicossomàtic, Aurora. És aquell mal que no té cura. Una acumulació de vida, ve-t’ho aquí.

–... així doncs, què li sembla? Puc passar a veure-la avui mateix per parlar de preus i horaris?

–Hmm, miri, em sembla que és millor que passi demà –avui no s’hi veu amb cor.

–Molt bé, doncs. Demà a la tarda passaré a veure-la. Gràcies per tot. Ah, per cert, em dic Miquel.

–Ah, bé, sí, d’acord, jo... sí, bé, d’acord, sí, fins demà, doncs. – I va penjar.

Penjà el telèfon allà on pertoca, ben al costat de l’ordinador. Féu un altre xarrup. Merda. És ben fred.

Ja no es tornà a asseure. Agafà el mate i decidí anar cap a la cuina i preparar-se’n un altre, però aquesta vegada s’hi posaria trossets de pell de taronja per endolcir-lo una mica. Intuí que s’havia ben embolicat, tot i no voler-ho. Per què ho he fet? Però no es donà cap resposta. La íntima cerimònia de l’herba la tenia ben concentrada. En acabat tragué una caixa de galetes, l’obrí i n’agafà un parell. Tornà a tancar la caixa i la deixà al seu lloc. Cada cosa al seu lloc i un lloc per a cada cosa. Si no ho faig bé a la primera, ho hauré de fer dues vegades. Costa més fer-ho malament que fer-ho bé. Per què són tan punyents, les paraules de la mare? Per què les porta sempre arrapades i mai no se n’ha pogut desprendre?

Caminà fins a l’ordinador i l’apagà. S’assegué a la butaca vora la finestra i deixà que els pensaments fluïssin, mentre menjava galetes i xarrupava mate calent.

–Passi, passi, com va? Vostè és Miquel, veritat?

–Sí, sí, molt de gust Aurora, ja tenia ganes de tornar-la a veure, tants anys.

Miquel s’atansà sobre l’Aurora i sense donar-li temps a reaccionar va fer-li dos petons, mentre ella atònita li oferia les galtes.

–Perdoni, però jo no el conec de res, és la primera vegada que ens trobem. Encara està interessat en les classes, o no?

–Miri, tinc molta feina. Tranquil·la Aurora, per fi t’he trobat.

Mira el vaixell com s’enfonsa, l’aigua freda, pacífica, que ens engoleix.

–T’agradaria que res hagués passat, oi? A mi també, no et pensis. No fos perquè m’hagués deixat emportar pel corrent. I tinc tanta fam. Mira els núvols que semblen cotó fluix, que no en vols? Són ben dolços, dolcíssims, allarga el coll i mossega’ls, submergeix-te en ells fins que et quedin els llavis apegalosos. Saps què és el sucre, Aurora? Si en menges molt, et poden caure els queixals, quina bajanada! Va Aurora, marxa si vols, ja estàs ben farta.

–Escolti, no tinc perquè estar aquí amb vostè. Si no vol res, deixi’m. Ei, no s’acosti, no passi del llindar, trucaré a la policia si continua...

–No reina, calla la boca. Agafà la sucrera i ompli’t la boca. Comença, menja’t el sucre, que te l’has d’acabar, tot a cullerades, engoleix, engoleix i rebenta desgraciada. Va Aurora, Aurora, Aurora...

Dins la buida i negra estança només se sentien els esbufec accelerats que li ennuegaven la raó. Panteixava a tres mil nusos de velocitat solcant amb el vaixell de la memòria per l’oceà de les seves

fòbies i solucions a mitges. Va fer una ullada al rellotge de la paret del menjador i se n'adonà que ja era la una del matí. Deixà anar un sospir i s'eixugà la suor que delatava la profusió física dels seus somnis. Amb el cos eixarrancat i mig penjant del sofà es refermava amb els braços lluitant amb la gravetat, fins que el bac va ser inevitable.

Una mica més centrada i desperta, va arreplegar el mate del terra i *Gràcies per la propina* de Ferran Torrent al temps que s'asseia en la cadireta verda que conservava de petita. Amb un esguard recelós vers la porta de l'entrada, la seva respiració recuperà la velocitat de creuer i tractà de pensar en el que no havia de pensar.

Sempre diuen que el millor sol és el de l'hivern, aquell que lluu tímidament entre arbres nus i que ens abraça amb tímida escalfor. Així se sentia Aurora aquell nou matí després que els malsons se li hagueren emportat el diumenge, reconfortada pel calor de la llar, però neguitosa pel fred inevitable. Redéu, tant com m'agraden els diumenges, ahir ni vaig poder veure la pel·lícula de rigor.

Suaument va agafar la pinta i va posar ordre als cabells com li feia la mare de petita a la casa on feien de mitgers abans de marxar de viatge, com li solien dir a ella. Caram quin viatge, pensava de gran. Però tot i pentinar-se els cabells durant tants anys, encara no s'avenia a no escoltar les cançonetes de la mare que li oferien el bon dia, la lluna, la pruna, vestida de dol, son pare la crida i el sa mare no vol.

Llavors anà a la cuina per preparar el desdejuni i organitzar la jornada. Torrades, mantega, melmelada, manotada ràpida a la sucrera, una peça de fruita, taronja toca avui, i un xarrupeig de mate. Com? Ja s'ha acabat? Si n'havia comprat feia un parell de dies.

MARE DE POBLE

La Maria tenia a sa mare al poble. Se'n recorda de quan va marxar del poble, encara era menudeta, però no tant. Va agafar el cotxe de línia de bon matí i sa mare va sortir a la carretera a dir-li adéu. Feia fresca i pels carrers no hi havia ningú, només algun matiner que es dirigia al mont amb el matxo. Quina barreja a la panxa de nervis i ganes de plorar. La Maria no havia tancat l'ull en tota la nit, sa mare tampoc.

–Fes-me dos bessets –Va demanar la Maria, fent veure que no passava res – cuidi's mare.

–I tu també, filla.

Va pujar al cotxe de línia i va mirar pel vidre de darrere movent la mà. La mare s'anava fent menudeta metres el cotxe arrencava Rodes avall i el nuc a la gola era tan gros que la noia quasi no podia ni respirar.

Quan el cotxe de línia va girar la corba de la pallissa de Querol la mare ja no es veia però aquella noia era com si la veiés, amb pas lleuger, tornant cap a casa a fer la feina: agranar el carrer, donar menjar als conills i cap al llavador a llavar. Després a fer el dinar, a escurar i fregar el terra. Mes tard, si no anava al mont, posaria la radio i escoltaria la novel·la, mentre sorgia o posava un pedaç. Cap al tard netejaria bajoques i faria el sopar, que el pare i ella es menjarien envoltats pel silenci.

Aquella mare no coneixia cap altra tendresa que la de les filles menudes, les mares de poble tenen la grandesa de l'amor a dins i la demostren només quan els fills són menudets. Quan elles que són la font mateixa de la vida: donen el menjar, tallen el pa com si nasqués d'elles mateixes, com si elles fossin la terra, fossin el pa. El pa que és tan bo com ho són elles. Paraules poques, no en calen, l'univers el té la mare al palmell de la mà.

Quan el cotxe de línia va passar per la Mare de Déu de la Font, la Maria va mirar el riu, el toll de l'Assut, on va aprendre a nedar i el toll de Sant Joan, l'hort del pare una mica més cap allà. Abans de girar pel Racó del Caro va mirar. La darrera mirada, la que se'n volia emportar, el poble tant quietet i ordenat, tan pobret i tant important. Allí es quedava sa mare soleta i segurament plorant.

Les mares de poble són fortes com les oliveres, les de Detràs la Pena o les de l'Olivar, valentes d'aquella manera que la vida els ha ensenyat i la necessitat, a vegades, les ha obligat. No es queixen mai i la pena se'ls queda en eixe posat que, entre el temps i el dol, les va fent més menudetes, més tristes i encara més calladetes.

Passant per Fontdespala i les Crestes i arribant a Vall-de-roures, eixe poble sempre de pas, la Maria notava el cap atordit, mentre el dia creixia i el nuc s'anava amollant. No es podia treure a sa mare del cap, la fràgil figureta que s'anava fonent mentre ella anava marxant i vés a saber quan podria tornar.

La Maria entra cada nit a l'habitació de les filles a donar-los un besset i a fer la darrera mirada abans d'apagar la llum. Les xiquetes dormen boniques com els angelets, la gran té ara la mateixa edat que ella quan se'n va anar.

La Maria tenia a sa mare al poble.

–Mama, com es fan els núvols? –va preguntar una veu de caliu dolç des d'un racó de l'habitació.

Pensava que la seva filla petita dormia i la pregunta li va sobtar en un primer moment. La mare va recordar en aquell instant com eren els cels de la seva estimada terra de ponent, envoltada de muntanyes, aigua, natura, vida... on les pedres fan olor a històries, a persones reals que han viscut abans allà, i que guarden els signes del temps a la superfície, tot explicant a cau d'orella la seva màgia a qui les toca.

La Maria es va recolzar al mateix marc de la porta, amb els braços encreuats. Va permetre que els ulls miressin cap a un racó qualsevol perdut de l'habitació, i un somriure es va apoderar de la boca, al mateix temps que alguna cosa li omplia de vida l'interior:

–Els núvols es fan de somnis i de desitjos; n’hi ha de lletjos, negres i foscos, carregats de mals pensaments i d’odi. D’aquests t’has d’apartar sempre. Però també n’hi ha de blancs, joves, juganers, i fins i tot de colors i formes que anuncien nous temps, i que són frescos com l’aigua del Parrisal.

–Què és el Parrisal? –va tornar a preguntar per segon cop. Però aquesta vegada girant-se cap a la seva mare, fregant-se els ulls, i mostrant els rosades galtes que a tothom agradava petonejar, gest que amb sis anys defugia sempre que podia.

L’interrogant va deixar la mare pensativa. En un primer moment li va estranyar tant la pregunta que va arrugar el front, però immediatament va caure en el compte que la curta edat de la nena li devia impedir recordar alguna de les breus i escasses visites als seus orígens materns.

–El Parrisal és un lloc on l’aigua és tan cristal·lina i clara que canta quan cau al damunt de les pedres. És com una pintura, una aquarel·la, un dibuix ple de colors vius, com si algú el pintés cada dia amb cada nova matinada.

El silenci de la petita va ser prou entenedor perquè la Maria compregués que no havia entès una paraula del que li estava explicant.

–És aquell lloc on varem anar un cop amb els pares d’excursió, durant unes vacances. Està prop del poble on va néixer la mama. Però llavors tu eres tan petitona que no ho recordes, ens vam banyar i l’aigua estava tant gelada que tallava la respiració. –va irrompre amb to agre i poc afable una altra veu amagada davall d’uns llençols que cobrien completament un cos en el que eren ja evidents els símptomes físics de l’adolescència.

–És un lloc acollidor, un paradís envoltat de màgia, on les fades surten de nit i juguen amb els animallets del bosc. –va afegir la mare atorgant un caire fabulós a la descripció.

–Si, és molt divertit, va interrompre novament la filla gran... mai passa res i tothom t’interroga... que si ets de casa tal o qual. Sí, sí, un paradís, però carregat de bruixotes vestides de negre que fan mala olor.

Les paraules de la germana gran van fer plorar a la petita, que gemegava que era mentida i que ella volia ser una fada. La mare es va acostar a la nena per calmar-la, mentre mirava de reüll a la seva filla gran, que continuava completament tapada per les mantes.

–Per favor, no facis plorar a la teva germana. Què en guanyes d’això?

–Res, és tonta i petita. I aquell racó de mon és lleig-

La jove mare es va quedar de pedra amb les paraules de la seva filla gran. La petita va reprendre els plors encara amb més desassossec.

–T’equivoques –va contestar mentre sospirava profundament.– La teva germana és molt intel·ligent i el Parrisal és preciós. –va afegir amb to decisiu d’autoritat.

La Maria va recordar llavors la seva mare, el poble, com era tot allà, tranquil, assossegat. Li va venir la nostàlgia de cop, com un amic que es presenta sense avisar després de massa temps absent i sense donar senyals d’existència. Potser havia estat ella la que havia abandonat alguna cosa feia temps. Abraçant i fent petonets a la petita, va mirar les seves filles i va pensar que no podia permetre que les noves generacions no coneguessin, o que guardessin un mal record, de la terra on havien crescut els seus avantpassats. Va acomodar a la nena al llit i es va acostar on era la gran per descobrir-li la cara i fer-li un petó de bona nit.

–Crec que ja va sent hora que fem unes vacances al poble. –va concloure la mare.

La Maria portava la terra al cor, a la pell, a l’esguard, a la paraula, a la mirada... no podia ser d’un altra manera. No podia saber com veuria el món, com hauria estat la seva vida d’haver estat un altra la seva infància. Què hauria passat si el pare, sempre animós i content, no li hagués explicat històries i no l’hagués portada al “cinema Paradiso” i no hagués decidit treure-la a estudi, i si després no haguessin llaurat tantes converses. És clar, les coses haurien anat d’un altra manera.

Mirar les xiquetes li donava la mesura del temps, feia tant de tot, però per a ella era com si ho portés tot posat. L’hort del pare, el riu i el toll de l’Assut, on va aprendre a nedar, els xops, el temps de les cireres. Aquell temps de silenci, matisat pels sons de l’estiu, per l’olor del camps blat

després de batre, pel cel ple a vessar d'estels a la nit. La Maria no es recorda mai parlant, com si tota la infantesa hagués estat calladeta per mirar, mirar i pensar i somiar. Ara, era com si les hores d'aquella infància tendra, estiguessin guardades pulcrament en cada so i en tots els silencis i en totes i cada una de les olors, com si la intel·ligència només les despertés com a resultes de la tensió entre memòria i oblit.

Tot plegat eren escenes d'una pel·lícula reconstruint-se contínuament... com aquelles pel·lícules del "cinema Paradiso" del pare. A les xiquetes els explicava, sempre que venia al cas, aquells tràfecs dels diumenges, de poble en poble, amb el pare i la mare a fer cine.

Va veure tantes pel·lícules, al costat del pare i de la preciosa màquina de 32 mil·límetres que feia passar un descomunal rotllo de pel·lícula amb milers de fotogrames, que de tant en tant es deixaven anar perquè, convenientment, algú els havia tallat. Una vegada i un altra, la mateixa pel·lícula... mirar i escoltar. La Maria va imaginar-se que la vida que estava darrera de les muntanyes, que separaven el poble del món, era la del cine, i certament ho era.

Ara, quan hi pensa, no pot imaginar-se una infantesa millor, només hi troba a faltar una cosa: les abraçades de la mare. Les mares de poble són fortes com les oliveres, bones com el pa, valentes com la terra i quan les menudes se fan grans, les abraçades es queden, com qui diu, al palmell de la mà. Ara, però, la Maria sap que l'abraçada de la mare és fonda, tant fonda com les arrels de la vida i està feta de cuidar i de donar i d'aixecar-se de matinada per acompanyar i fer l'esmorzar i de procurar sempre escalfor i de tenir sempre el plat calentet i de dir i de deixar de dir... i de tantes coses que en palmell de la mà de la mare hi és l'univers senceret.

La Maria tenia a sa mare al poble.

PLOU SOBRE MULLAT

Divendres, 30 de maig, 22.00h. L'aigua queia constantment sobre les teulades del veïnat. Asseguda al sofà, mirant cap a la finestra, l'Àngela ja no recordava quan va ser l'última vegada que els núvols havien deixat pas a la llum del sol, i és que feia un mes sencer que el líquid element es deixava caure sobre els caps dels vianants d'una manera incessant i generosa, a mode de bany baptismal popular. Ah, sí! El primer de maig havia estat l'últim dia que es va contemplar la llum solar directa en aquella part del planeta. De sobte, li va venir a la ment la ironia d'una frase feta: "Hasta el cuarenta de mayo no te quites el sayo". Mai fins a llavors s'havia preguntat què era un *sayo* ni quina traducció devia de tenir en català, si la tenia. Havia escoltat l'expressió centenars de vegades i ella mateixa l'havia pronunciat altres tantes, però realment no sabia de quina peça de roba es tractava. Aprofitant que el vell ordinador estava encès, i com que no tenia millor feina a fer, va satisfer la curiositat tot fent una recerca a la Wikipedia: "se llamaba sayo a las túnicas holgadas, poco ceñidas o sin ceñir, así como a cierto tipo de casaca vasta larga y con botones que solían llevar los aldeanos. La palabra sayo se ha utilizado también como sinónimo de vestido". Amb una referència una mica més acurada, va imaginar el *sayo* com una peça de roba interior utilitzada antigament que devia abrigar molt. No sabia si estava en el cert, però el que tenia clar era que mai l'havia vist al Zara. I és que la cadena de botigues creades per un gallec que va començar cosint batetes de buata havia popularitzat un seguit de nous vocables de diferents llengües per acabar reanomenant les peces que s'havien fet servir de tota la vida. D'aquesta manera, va pensar que si l'expressió que l'ocupava fos, en comptes de l'anterior, "hasta el cuarenta de mayo no te quites... el blassier, el foulard o los leggings" doncs potser podria fer-se una idea més física i actual de la vestidura. Però la seva ment no concebia els anorèctics maniquins dels aparadors lluint un *sayo*. Encara que tot és possible i la moda fa que ens sorprenguem a nosaltres mateixos cada nova temporada recuperant antics jerseis, bufandes, vestits de bany i bermudes dels armaris que, o nosaltres, o fins i tot els nostres pares, no usàvem des de temps immemorials. Per tant, es va prometre buscar en els baguls de la seva àvia el susdit *sayo*, bàsicament per tenir el seu exemplar garantit en cas que algun avantatjat dissenyador tingués la idea d'exhibir-lo a la passarel·la de Milà i tothom en volgués tenir-ne un.

Aquella nit de maig es trobaven reunits al menjador la butaca més popular d'una conegudíssima marca sueca de mobiliari, un vell ordinador que acumulava gairebé 8 primaveres i uns tants estius, i ella. Al carrer, el cel semblava voler cobrir-ho tot amb un mantell permanent d'aigua. Donades les perspectives l'Àngela va pensar que Internet podia oferir-li unes quantes possibilitats d'oci, al temps que satisfesia de passada la necessitat de relacionar-me amb altres éssers humans. Per tant es vaig deixar seduir per la idea d'entrar a un xat i dialogar durant una estoneta amb desconeguts. Era una pràctica que no renovava des dels vells temps a la universitat, però tampoc no esperava ni de bon tros trobar a un xat a aquell príncep blau que s'obstinava en no aparèixer, i que en comptes de fer-se present com a tal, enviava permanentment a gripaus en forma humana per desestabilitzar-la emocionalment; ella només pretenia passar unes hores de la seva existència en companyia, encara que fos virtual. Així doncs, va teclejar a Google la paraula "xat" i van aparèixer 714.000.000 entrades diferents. Va clicar a la segona, sense pensar-ho més. El *nick* hauria de reflectir algun tret personal i característic de la dona que era, per tant s'havia d'escollir amb cautela. Finalment, i en honor a un dels seus estimats personatges de la mitologia grega, s'anomenaria "Penèlope", símbol inequívoc de la fidelitat i l'espera de l'amor autèntic.

– Penèlope: hola, bona nit...

– Cassandra: hola Penèlope, bonic nom.

La primera impressió va ser bona en veure que la resposta arribava d'algú que utilitzava el *nick* de Cassandra.

– Penèlope: Gràcies, reflecteix la meua forma de sentir en aquest moment, una mica sola, una mica trista...

–Cassandra: Ostres, una altra de trista. Sembla que aquesta nit només em trobo amb gent que em té com l'últim recurs. Preneu-vos un valium i al llit.

"Com s'ha atrevit a dir-me això?", va pensar Penèlope.

Molt nerviosa es va asseure a la taula de la cuina, va treure un ampolla d'aigua de la nevera i va posar la ràdio. L'emissora de música clàssica que tenia presintonitzada no va aconseguir calmar-la. La Cassandra no tenia raó. De sobte va necessitar parlar amb algú per demostrar-ho. Del temps, de política. No importava. Lamentablement no se li va ocórrer amb qui, així que va decidir sortir a prendre una copa.

Era divendres per la nit, aniria als bars que freqüentava encara que no els havia visitat des de feia anys.

Va caminar una estona pel barri, amb una mà subjectava el paraigua, l'altra la portava posada a la butxaca de la seva jaqueta blava mentre amb el braç premia contra el seu cos una bossa petita que li penjava del muscle.

S'havia pintat una mica per dissimular una pal·lidesa, mostra d'un cert abandonament. Era primavera i malgrat la pluja, els carrers eren plens de la vitalitat típica d'aquesta època de l'any. Va tenir la sensació que percebia els sons i les llums més nítides que altres dies. Lamentablement l'Àngela no va tenir sort. No va trobar ni tan sols un dels vells bars de copes que recordava. No s'identificava ni amb els nous ni amb la gent que veia entrar i sortir. Es va sentir pitjor, a la solitud s'havia unit cert desemparament.

Un pessigolleig al nas, similar al previ a les llàgrimes, la va sorprendre. Però ella ho va atribuir a la humitat de l'ambient i a la contaminació. Era evident que havia naufragat en la seva solitud. Necessitava una taula de salvació, trobar algú amb qui parlar. La Cassandra no tenia raó.

Dempeus a la vorera, parada sota la pluja, va sospirar diverses vegades. Sospirs buits, sense esperança. Quan es va cansar de sospirar, va treure la mà de la butxaca i es va fregar els ulls. Li costava pensar què fer. No podia tornar a casa. La Cassandra no tenia raó. Li costava pensar, no volia rendir-se. Va creuar el carrer, va entrar a una galeria comercial i al primer bar que va veure. Portava les sabates molles, notava que se li havien inflat els ulls, li feia mal l'esquena... però havia de trobar algú amb qui parlar. No exigiria que fos un príncep blau, ni d'un altre color, simplement li demostraria a la Cassandra que estava en un error. La cafeteria tenia grans finestres, li va sorprendre el silenci. A penes hi havia un grapat de persones que, malgrat l'avançada hora de la nit, miraven una gran pantalla de televisió. En ella un locutor donava sòrdids detalls d'un noi que havia matat la seva núvia. L'Àngela va caminar sense rumb fins a asseure's a un sofà dels molts que hi havia sense ocupar. Va mirar les parets i va comprovar l'estat del sostre i de la catifa. Va demanar un cafè a un cambrer que es va apropar a ella amb un evident gest de fàstic i va observar descaradament la gent reunida davant del televisor.

Hi havia quinze persones, nou homes i sis dones. Rondaven els trenta-cinc anys, com ella. Llevat d'algunes parelles, que parlaven a sotaveu, ningú no deia res. Va tornar a mirar les notícies, el locutor deia alguna cosa de la inauguració d'una carretera. No li va interessar, però la gent continuava mirant fixament l'aparell. Semblen creure, sense dubtar, el que es diu. Com si fos el seu únic estímul.

Va deixar el cafè sense provar i va tornar a casa. Va deixar les claus com de costum en un moble a l'entrada, al seu costat hi havia una estranya postal que havia rebut aquell mateix matí. Algú la hi havia escrit sense res més que la adreça. Era d'una muntanya, el mata-segells no es veia clar i havien ratllat amb retolador les lletres que en l'anvers deien què havia estat fotografiat. Aquesta era la victòria de l'Àngela sobre la Cassandra, algú, no sabia qui, es recordava d'ella.

De sobte, una alegria inesperada li va envair tot el cos. De pressa, va deixar l'abric i la bossa al penja-robes. Va tornar a agafar la postal, intentant esbrinar des de quin espai del planeta s'havia pres la imatge. La va mirar detingudament, aturant uns encuriosits ulls marrons de dilatades pupil·les en qualsevol petit detall que li pogués aportar una mica més d'informació. Va tornar a girar la postal per tractar de desxifrar què hi posava al mata-segells. Només es podien llegir les tres

o quatre primeres lletres de la província d'on provenia. Evidentment, era una ubicació espanyola, però no encertava a endevinar-la...

–Te...Tennn... –Intuïa una n després de la e.– Tenerife?,

Es va preguntar, mentre caminava cap al menjador per asseure's a una cadira i continuar la seva particular prospecció de la inquietant fotografia. Es va interrogar sobre si coneixia algú a Tenerife. Potser algun enamorat que havia deixat allà durant unes vacances, quan encara anava a l'institut. Però aquesta possibilitat no li quadrava, perquè d'allò ja feia una bona pila d'anys i estava convençuda de que no havia donat la seva adreça a ningú. A més, en aquella època encara vivia al pis dels seus pares al barri de Sant Andreu. Opció desestimada, llavors. Va continuar mirant la postal una bona estona, intentant saber qui l'havia enviada. Una rampa a la cama dreta, produïda per la combinació explosiva d'humitat als peus, acumulació sanguínia obstruïda per una cama sostinguda a sobre de l'altra i la tensió muscular al bessó la va fer baixar dels núvols i del paradisiac entorn de les Illes Canàries on havia marxat per uns moments. Mentre es tirava a terra per mirar de combatre d'alguna manera el dolor, va voler maleir uns quants sants, com si amb aquelles paraules a mode de conjur malèfic pogués alleujar-ho tot. Al final es va relaxar, i enmig d'uns quants *ais* i *uis* es va recuperar, amb la fotografia encara a la mà. Aquell fet no la podia obsessionar, es repetia, mentre recordava les paraules d'aquella tal Cassandra, de nom tan real i autèntic com les paraules que li havia regalat al xat unes hores abans. Es va incorporar i va caminar fins l'habitació, on va abandonar l'estampa a la tauleta de nit. Cansada i sense ganes de pensar gaire, va repetir el ritual de cada nit: raspallar-se les dents, posar-se un pijama amb dibuixos infantils i endinsar-se dins d'un esponjós receptacle dissenyat per afavorir els més dolços i càlids somnis, cosa que li aniria perfectament per intentar calmar-se. Va fer un gest ja dins del llit per tancar la llum de la lampareta al peu de la qual s'havia quedat la postal. La va tornar a mirar. Aquella va ser la última imatge que veuria aquell dia i se li quedaria gravada durant un llarg temps.

–No té raó, la Cassandra aquesta, –va pronunciar pausadament, amb un fil de veu escapant-se per la boca entreoberta i que revelava que es trobava a punt d'arribar a aquell moment on ja no s'és conscient de si s'està despert o adormit.

Les hores passaven silencioses i tranquil·les des de la panoràmica d'aquella habitació. El mantell de la nit i la pluja continuaven cobrint-ho tot, cosa que atorgava a l'ambient un clima acollidor i càlid. Les teulades dels edificis continus regalimaven generoses l'aigua que queia del cel i que era conduïda a la terra, on encara hi havia més líquid formant grans explanades d'aigua llueents, sempre sota la resignada mirada de les faroles del carrer.

–Ja ho tinc! –Es va escoltar a l'habitació enmig de la pau de la nit.– Ja sé on és!

Va exclamar una Àngela tan exaltada com adormida mentre obria els llums i tantejava la tauleta de nit per agafar la postal, tot enfilant-se pel passadís amb els ulls encara inflats i no gaire oberts. Va arribar al despatx, on guardava apunts, llibres, fotos... tot tipus d'objectes que havien anat fent un forat a la seva memòria i que s'emmagatzemaven allà per no ser oblidats. Va remenar una caixa, fins que va trobar una imatge on dues jovenetes somrients s'abraçaven, comptant com a fons la mateixa muntanya de la postal. Al revers de la fotografia es podia llegir – “Excursió a La Picoosa, estiu de 1995. Mai mos oblidarem d'aquestes vacances. Amigues per sempre!”

–Rosa! –va exclamar l'Àngela, mentre reconeixia el seu propi rostre en la nena de la esquerra de la imatge i acariciava amb l'índex de la mà la cara de l'altra. Va agafar la imatge i la va posar al costat de la postal, per comparar-les i no deixar cap dubte de que es tractava del mateix entorn. Fent una nova ullada al mata-segells, va endevinar que les inicials que delataven el nom de la província no eren Ten, de Tenerife, sinó Ter, de Teruel.

–La meva estimada Rosa, d'aquell poblet tan petit de Teruel, tan verd. –Va comentar, mentre arrossegava els peus que la conduïen pel camí cap a l'habitació, on continuaria la seva cita amb els llençols amb una expressió nova d'alegria a la cara.

UNA REMOR D'ESQUELLES

L'Agustí es va despertar d'hora, com sempre, just quan el sol començava a treure el nas tímidament per entre les oliveres. Es va aixecar sense mandra i es va rentar les mans i la cara amb l'aigua de la palangana. Després, es vestí ràpidament com si algú l'empenyés i es passà la pinta pels cabells. Els hagué de mullar una i una altra vegada perquè s'havien encabritat i no hi havia qui els domés. Ja ho tenien això els seus cabells, mai no havien estat fàcils. Quan era petit la mare s'hi barallava cada matí. L'única solució sempre havia estat portar-los ben curtets. Però d'un temps ençà que se'ls havia deixat créixer i això ho pagava una mica car. Però ja ho sabia, tard o d'hora hauria de passar per ca l'esquilador i problema acabat.

Es va passar la mà per la cara: la barba li raspava. Potser a la nit s'afaitaria, ara no tenia temps. Va obrir la porta i va respirar profundament. L'airet del matí li omplí els pulmons i li acaronà la cara. Li agradava matinar. Tot semblava acabat de posar, com si encara res no s'hagués estrenat. La seva terra s'estenia davant d'ell amb tots els colors a punt d'esclatar: els verds dels arbres, els ocres de les terrisses, els grocs de les eres i dels camps, els blaus del cel... I el silenci començava a perdre la temor de la nit i s'anava omplint de mil i un sons: el del cant dels galls, el dels pardals anant amunt i avall buscant ves a saber què, el dels gossos bordant reclamant l'esmorzar, fins i tot el de la cafetera xiulant per avisar que el cafè ja era a punt.

Va entrar al mas amb pas ferm, els amos també s'havien aixecat. S'havien fet grans, els senyors!

–Bon dia tinguin.

I s'assequé al banc de pedra sota la llum d'un cresol i davant d'una taula amb un hule on unes quantes mosques jeien mortes des de la nit anterior. Davant seu fumejava un bon tupí de cafè amb llet. Es tragué la navalla de la butxaca i tallà uns quants trossos de pa sec i els enfonsà en el líquid calent que tant li agradava. Hauria pogut menjar altres coses: magre, formatge... però allò ja li estava bé. Sempre el mateix, no hi calia pensar i a la panxa li sentava d'allò més bé, i a la seva boca, amb alguna dent de menys, també.

–Avui farà calor, ja es nota ara. Oh estrellana! Quin estiu se'ns espera! .

I va seguir esmorzant en silenci, no era un home de massa paraules però sí de paraula. Només era un pastor, però la seva feina era d'allò més important. De ben petit que es movia entre bens i no, no en tenia, d'estudis, però tenia educació i d'això n'estava ben orgullós. Sa mare li havia dit que els senyors el cuidarien, que ella no sempre hi seria, que potser no era un xiquet massa llest, però que tenia un gran cor i això era el que realment importava.

Va agafar el farcell amb el dinar i va sortir del mas. El blau del cel començava a perdre la vergonya i anava agafant color. Va obrir el corral i va xiular als gossos. Aquests van arribar corrents i li van llepar les cames giravoltant com a bojós. Anirien a pasturar, com cada dia. Després, quan el sol s'encegues i tenyís el paisatge de roig, tornaria cap a casa.

La seva no era una vida complicada i això li agradava. Només li mancava una cosa: una bona noia que li fes companyia i a qui pogués estimar. Temps enrera, ja feia uns anys, perquè el temps passa molt de pressa, va tenir una amiga especial. Però tot es va esguerrar. Ell sempre pasturant i ella lluny, al poble: una mala combinació. La va perdre i no va saber mai com. Aleshores el món se li ensorrà, és clar, però ara ja ho havia paït. Ja en trobaria una altra, de dona, només havia de donar temps al temps.

I va enfilat el camí polsós amb el ramat fent dringar els esquellots i els gossos fent la seva feina. Sempre anava a pasturar a un prat tan immens com un mar verd que es trobava al costat d'un bosc frondós, se sabia el camí de memòria i caminava deixant-se dur per la suau brisa que pentinava l'herba. Acompanyava les seves passes amb records d'un temps ja llunyà i que li havien deixat cert regust agredolç. La seva ment s'inundava d'imatges i situacions que mai no oblidaria i que feia temps que li havien esborrat els somriures.

Una gota de pluja li va mullar els pensaments i va fer que tornés a la realitat. Va alçar la vista cap al cel i va veure com es desfeia en petites gotes que cada vegada queien amb més força i ràbia. En qüestió de segons la negror s'havia apoderat del prat i només es trencava per uns llamps estremidors. Els trons ensordien la seva ànima i la dels animals, que, en veure com el cel se'ls queia a sobre, havien fugit espantats cap al bosc. Només un gos, el més vell, s'havia quedat al seu costat, fidel i coratjós.

De manera desesperada, l'Agustí va començar a córrer cap al bosc intentant reunir el bestiar sota una cortina d'aigua que l'esborronava, però li era impossible. Corria amunt i avall, sense saber ben bé cap a on anar i maleint els astres cada vegada que queia entre fang i llàgrimes d'impotència. L'aigua ja li havia calat els ossos quan un llamp va partir un arbre, i el soroll de la caiguda va sonar com un avís. Havia de buscar aixopluc de manera urgent. Va agafar en braços el seu gos i va fer dues passes, llavors va sentir com un foc li recorria tot el cos i es va desplomar inconscient.

Després de molts somnis inconnexos, va notar una mà que li acarona els cabells despenjats. Va obrir els ulls amb dolor i d'entre la fosca va entreveure una silueta que a poc a poc s'anava perfilant.

–No es mogui, tranquil, ha de descansar.

Aquella veu no podia ser humana, devia ser d'algun ésser celeste que l'havia salvat de la pitjor tempesta que mai abans havia vist. La silueta s'anava fent cada vegada més nítida fins descobrir una jove de pell pàl·lida i d'ulls marins. En aquell precís instant va notar com aquella imatge se li havia ancorat en el més profund de la seva ment i va saber que ja formava part d'ell.

–Em dic Alèxia, no tingui por.

No tenia por, però els seus ulls l'escorcollaven buscant respostes. On era? Com una noieta d'aspecte tan fràgil havia pogut carregar el seu cos corpulent? Va intentar demanar-li explicacions però les paraules se li aferraven a la llengua i no volien sortir. En el seu lloc, van sortir uns sons bruscos i sense sentit. Es va posar nerviós i va intentar aixecar-se, però al mínim moviment dels seus músculs notava com si milers d'agulles se li clavessin a cada mil·límetre de pell. Es va deixar caure exhaust i suat, deixant anar un crit ensordidor i el dolor el va tornar a desmaiar.

Quan va tornar a obrir els ulls es va trobar sol i va comprovar que estava despullat i que el seu cos el cobria una espècie de fang llefiscós. Aquest cop es va poder incorporar, va agafar una espelma que il·luminava el seu racó i aviat va adonar-se'n: era dins d'una gran cova que semblava actuar a mode de casa, així ho indicaven el jaç de palla sobre el qual havia jagut no sabia durant quant temps, una tauleta de fusta corcada vestida d'humitat, unes brases i uns quants estris escampats per terra.

Va buscar la seva roba però en no trobar-la, es va embolicar la cintura amb una tela llarga i esquinçada que descansava sobre un petit banc de pedra. Després va treure el cap fora i la llum del dia se li va clavar a la vista, el bosc romania en calma, però el pas del gran diluvi havia deixat fondes cicatrius a la terra.

De sobte, uns esbarzers es van moure i d'entre ells va aparèixer el seu vell company, que se li va tirar a sobre entre lladrucs de joia. Tots dos van caure a terra i l'Agustí l'acaronava quan va sentir unes passes lleugeres que se li apropaven. Era ella. Els cabells negres i llargs feien un fort contrast amb la seva pell quasi translúcida. Duia la seva roba molla, segurament l'havia anat a rentar a un riu que per la remor que se sentia no devia estar gaire lluny. I la seva veu suau el va impregnar.

–Veig que ja s'ha despertat...

L'Agustí se la va mirar i no va saber què contestar: allà assegut a terra, mig despullat, i amb el seu gos llepant-li la cara feia una fila que no es volia ni imaginar. A la fi, es va sentir dir:

–Potser m'he despertat però tot plegat em sembla un somni. Què ha passat? On són les meves ovelles? Qui ets tu?

I l'Alèxia se'l va mirar i va somriure, i li va allargar la mà perquè s'aixequés.

–Alci's, la terra encara és molt humida i podria agafar fred...

I li va donar la mà i el va estirar cap a ella, i tot d'una va sentir el perfum dels seus cabells acaronent-li tot el seu ésser. Era tan bonica! Caminava sense quasi fregar el terra, i ell seguia les seves passes sense cap mena de voluntat.

Van entrar a la cova i el va fer seure en un racó. D'un petit bagul de fusta clivellada va treure una camisa i uns pantalons i els hi va acostar.

–Ara el curaré i es posarà aquesta roba. Prengui la bona voluntat. La seva va quedar molt malmesa.

I es va ajupir davant un tupí i va remenar un líquid espès, llefiscós però d'una olor d'herbes molt agradable.

L'Alèxia el va fer jeure i li va llevar la tela que l'Agustí s'havia enrotllat a mode de vestit. Aleshores, amb una esponja molt suau li va començar a treure el fang que el cobria de dalt a baix. Avergonyit va tancar els ulls i la va deixar fer. Mai una dona l'havia tocat amb tanta delicadesa. I el cor se li esborronà. Però, de sobte, el dolor va començar a ser insuportable, aleshores es va desmaiar.

Va despertar hores més tard i va tornar a trobar-se perdut. El seu gos jeia al seu costat amb el cap cot i la cua entre les cames. Va allargar la mà, li va fregar el clatell i aleshores bordà content.

-Negret! On som? Què ens ha passat? Tu també has vist aquell àngel?

Es va aixecar amb dificultats i es va adonar que la noia l'havia tornat a cobrir de fang i l'havia embolicat amb unes tires de roba com si fossin benes i després l'havia vestit. Es va enrojolí en recordar el seu cos nu i amb quina tendresa li havia fregat cada porus de la seva pell. Una veu el destorbà.

–Veig que està millor, però no es faci el valent. Que et travessi un llamp i sobrevisquis és una cosa que només podem dir uns quants. I, cregui'm si li dic que és una experiència dura però que val la pena. Ara ha de menjar.

I va agafar un bol i el va omplir d'un líquid fumejant i que feia una olor molt bona. Tenia tantes ganes de preguntar-li coses! Però el cap se li enterbolia cada cop que ho intentava i també tenia por de fer-ho, perquè potser tot plegat era un somni i no volia despertar-se.

Els seus ulls es van trobar amb els d'ella, blaus, immensos, càlids. I va somriure, va enfonsar la cullera al plat i va menjar mentre l'Alèxia l'observava com un espectre, com una aparició. De lluny, com perdudes en la llunyania se sentia el dringar d'unes esquelles, una remor sorda que ressonava molt a dintre del seu ésser. I una olor, una olor de desinfectant, d'alcohol, de iode... que li portava mals records.

–I les meves ovelles? Les he de recollir, no poden estar soles...

Però l'Alèxia l'aturà amb una mà i li acarona la galta mentre li deia:

–Després, potser demà, ara no pot ser, s'ha de posar fort. No els passarà res, a les ovelles, elles no han estat travessades per un llamp.

I dit això va sortir de la cova i la perdé en una claredat que li ferí la mirada i el submergí en un son molt profund bressolat per una dringadissa cada cop més dèbil.

SEGONA PART

PRELIMINARS

L'estona que havien passat xerrant va servir a Mateu per fer-se una idea del tipus de preses a què s'enfrontava, i el resultat no era gaire optimista. Eren dues noies molt intel·ligents i, a més a més, hi havia alguna cosa en la Mar que el feia trontollar. Hauria d'enginyar un pla subtil i acurat, amb dues víctimes era més fàcil que alguna cosa sortís malament i no s'ho podia permetre. Potser no estava prou preparat per un repte d'aquesta dimensió.

Mentre dinava –galtes amb una salsa picant, però suau–, va estar pensant en la tàctica de cacera que utilitzaria a fi de fer-se amb les bessones. Havia d'aconseguir que acceptessin una invitació a sopar a casa d'ell i un cop arribés el moment adequat, actuaria. En un principi, tenia pensat fer-ho el proper dissabte, però va pensar que potser era massa aviat i que no tindria temps d'ultimar tots els preparatius. Tampoc no tenia pressa i tal empresa havia d'estar pensada al mil·límetre.

La salsa li havia sortit molt bona, però potser la pròxima vegada posaria més bitxo. Alhora que eixugava els plats va decidir que seria molt millor practicar un cop més abans de portar a terme la que es convertiria en la seva actuació magistral. I de sobte li va venir la imatge de la persona que es convertiria en el seu conillet d'Índies.

Feia un sol imponent i l'asfalt semblava desfer-se sota les sandàlies dels pocs que s'atrevien a sortir de casa. Els passatgers pujaven suats i amb cara de patiment, aquella calor era insuportable. De sobte el va veure, havia passat tot just una setmana i va sentir aquella angoixa punyent de la primera vegada. No va poder seure i es va quedar al seu costat, palplantat. De tant en tant el mirava de reüll, i notava com els seus batecs s'acceleraven. No entenia res, però li costava no mirar-lo. Després d'un ensurt amb un vianant que no havia vist, va fixar la vista a la calçada fins arribar a l'última parada. Va apagar el motor i va restar muda, les mans li tremolaven i se sentia marejada.

Novament el Mateu va esperar fins l'últim moment, quan tots els viatgers van haver sortit de l'autobús. Es va acostar a ella sabent l'efecte que li causava.

No podia haver triat millor, la pobra conductora que somreia amb un rictus que a ell li semblava de idiotesa no seria una presa difícil. Premeditadament s'havia quedat a prop d'ella tot el trajecte, per a deixar-se veure de reüll. Però si va estar a punt d'atropellar a un vianant en una de les seves negligències! De nou el Mateu va esperar fins a l'últim moment, quan tots els viatgers van haver sortit de l'autobús. Es va acostar a ella sabent l'efecte que causava.

–Es troba bé? No em sent? Fa mala cara...

–No és res, gràcies. –Va balbucejar amb esforç.

L'Àgueda va aixecar-se i ell va baixar de l'autobús. El va seguir en silenci, i un rodament de cap li va ennuvol·lar la vista. Va perdre l'equilibri i s'hagués fet mal si no fos per la rapidesa amb què va reaccionar aquell jove. El contacte amb aquell cos musculat la va fer vibrar, i enrojolar.

–Aquestes calors no són gens bones. Si vol, pot pujar a refrescar-se a casa meva, és aquí al costat, aquell portal.

–No vull ser desagradida però no puc acceptar. Hauria de trucar a la companyia, parlar amb el meu cap, fer que enviï un altre conductor... No, és massa escàndol per una ximpleta.

L'Àgueda sabia que en el moment en què aquell home desaparegués de la seva vista es trobaria millor.

–No es preocupi, sóc metge, no me la menjaré pas! No estaré tranquil fins que m'asseguri que es troba bé.

–No és necessari, de veritat. Torno a l'autobús i amb l'aire condicionat segur que se'm passa.

–Bé, permeti'm veure-la quan acabi el seu torn o almenys doni'm el seu número de telèfon perquè pugui telefonar-la aquesta nit.

Els ulls d'aquell noi li van transmetre confiança i preocupació. Es trobava malament i sí, necessitava refrescar-se una mica, ja li havia passat alguna vegada, tenia anèmia i de vegades aquelles temperatures li provocaven sufocacions. “Em dic Mateu” i un somriure amable va il·luminar el seu rostre. La va subjectar del braç per si tornava a perdre l'equilibri “gràcies, jo sóc l'Àgueda”.

"Pobra bleada", va pensar el Mateu, "ja sabia jo que darrere d'aquests somriures estúpids s'amagava algú feble i insegur". L'Àgueda gairebé no va encertar a donar-li el seu número de mòbil, després d'equivocar-se diverses vegades sota la sensació vertiginosa que la proximitat d'aquell jove li provocava. Els seus ulls, el seu somriure, les seves dents... com l'havien afectada d'aquesta manera? Va pensar que era ximple per haver-se espantat fa uns dies d'algú que ara l'omplia d'atencions.

Com havia suposat, una vegada ell la va haver deixat a l'autobús l'Àgueda es va recuperar ràpidament, degut, segurament a parts iguals, a la frescor de l'aire condicionat i a la marxa de Mateu. Va passar la resta de la tarda com flotant sobre l'asfalt. Com era possible que un home tan atractiu s'hagués fixat en ella? Sí, és cert que era metge, però també podria haver-la deixat quan estigués recuperada. Tanmateix, li havia demanat el número de telèfon i possiblement la truqués aquella mateixa nit. Què li diria ella? Què estava bé, que gràcies i adéu? De cap manera, havia de tornar a deixar-se acariciar per aquella mirada i a rebre la calor d'aquella boca.

A les nou en punt de la nit el so del telèfon mòbil de l'Àgueda va provocar en ella una impressió tal que se li van accelerar el cor i la respiració, malgrat estar desitjant que sonés. Per la seva oïda entrava la veu vellutada del Mateu mentre dels seus llavis només sortien monosíl·labs tremolosos:

–Hola Àgueda, la puc tutejar?

–Sí, és clar.

–Com et trobes?

–Mi... millor, gràcies.

–Com et vaig dir, estaria més tranquil si pogués veure't a casa meva, on tinc la consulta. Pots venir? Si vols puc venir a buscar-te.

Una onada de calor va envair el cos de l'Àgueda i va embolcallar la tremolor que li recorria l'espina. De manera mecànica va acceptar anar a casa d'ell, va agrair l'oferiment d'anar a buscar-la, però no era necessari. El Mateu li va donar la seva adreça, ella la va memoritzar a l'instant, van acordar l'hora i es van acomiadar. L'Àgueda se sentia en un núvol i el Mateu no va poder contenir el somriure malèfic que va despuntar als seus llavis, ja estava tot preparat i en marxa.

MIRATGES DE SUCRE

Malament comencem avui, va rumiar l'Aurora encara amb alguna lleganya a l'ull. Va enfilem el carrer avall en direcció a la botiga de queviures per veure si li havien fet cas de la comanda de la setmana anterior. No era gens fàcil que el proveïdor se'n recordés de portar-li el mate, producte gens rendible en ser ella l'única consumidora en tota la comarca. Es va abillar el coll de l'abric per protegir-se de la tramuntana pirinenca que continuava fent estralls aquell llarg hivern. I va sentir-se petita de nou. L'Aurora de trenes morenes i poderoses que anava al forn de bon matí amb la bossa de pa en què l'àvia havia deixat brodat "el pa d'Aurora". I, tot seguit tornava a casa amb el pa calentet mentre resseguia les mateixes llambordes amb la il·lusió de no perdre's en el laberint empedrat del poble a l'estil d'aquell personatge del conte que li mare li havia explicat algun cop.

També li va venir a la memòria el dia que la mare li va dir que no anés a pel pa, que aquell dia el forn estava cansat, que no li abellia treballar. Una dia que per Aurora foren anys, no sap quants, ni falta que en fa, durant els quals la fleca es prenia unes vacances que barrinava que eren merescudes després de tant de temps. Dies en què el pare també feia festa i havia marxat més allà dels Ports, vés a saber on, i mentrestant la mare paradoxalment treballava com un ase, llaurant, pastant, cosint... Al mateix temps per la finestra de la casa s'hi podia contemplar una tranquil·litat inusitada trastornada de tant en tant pels focs artificials que es llançaven als pobles de la contornada, una mica forts pensava Aurora. El consuetudinari tràfec dels traginers, de les mares amb càntirs d'aigua, dels llauradors, dels xiquets a l'escola, mudava ara en calma i sobtats trons, piules, petards i foc.

Aurora va arribar a la plaça del poble i va amagar les mans gelades a les butxaques, gairebé vermelles. La tranquil·litat, la puta tranquil·litat va pensar. La serenitat i la innocència que se li van esvaïr el dia que sa mare la va despertar de matinada i d'un grapat la va traure del llit. Va agafar quatre coses que li va ordenar la mare, una llesca de pa, un tros de cansalada i camí cap a la plaça. La mare la duia de la mà i l'empenyia amb força mentre ella maldava per poder trepitjar les seves llambordes, tot i que no se n'adonava que molts d'ells havien estat arrencats i s'amuntegaven en barricades.

El camió de la CNT les esperava amb el motor engegat a la plaça. Uns quants van poder pujar, la resta hauria d'esperar el torn algun dia d'aquells. Van tenir sort de trobar un lloc a l'interior i van marxar precipitadament. A l'alba el camió va aturar el motor i una veu els va fer baixar a tots amb urgència. Se sentien clams i rumors il·lusionats, "segur que ja som a França". Tan bon punt com van baixar, el despertar del Delta de l'Ebre els va tornar a la dura realitat. Allà van trobar-se amb molta gent que marxava d'excursió cap al nord. "Que anem a buscar al pare?", preguntava a la mare. "Sí filla, i a veure els Pirineus, són més alts que el Mont Caro, segur que t'agradarà". Es van incorporar al gruix de caminants i van trobar-se amb aquell pescador tan simpàtic que portava al peix al poble, amb qui encara no sabien que passarien molt de temps junts. Anava amb una maleta petita i la pena, una dona i un vailet, unes passes més enrere, eren els seus únics acompanyants.

"Redeu, avui tampoc en tenen". Amb ràbia continguda per la manca de la droga vital, Aurora va tornar cap a casa amb les esperances posades en la xarxa, "i si encomano el mate per Internet?". Costera amunt de camí a casa va fixar-se en el camp d'oliveres a la dreta del poble que des de l'arribada havia vist erm i que de sobte havia vist créixer uns cimals que feien goig. I allà va veure un home que treballava de valent com si volgués traure-li el suc a la terra. Es va detenir un instant mentre de lluny veia la destal que podava vivaçament els rebrots per preparar els arbres per a la primavera. El jornalier va aturar el cop de la destal i les mirades es van creuar per misteriosa casualitat.

Alguna cosa va explotar als seus dintres, quelcom conegut, un dejà vue molt llunyà... l'encreuament de mirades va ser llarg, molt llarg. Els ulls de l'home semblaven endevinar la

tempesta que havia esclatat dins d'ella. És clar, però, que tot podia ser un miratge. Un altre miratge, com tants, com aquells somnis tan reals que s'apoderaven d'ella tan sovint... massa sovint!

- Bon dia, senyora –era una mica més jove que ella, potser deu anys, però, què són, deu anys, quan els desitjos i les passions són capaços de traspasar qualsevol barrera? Aquells ulls se li clavaven com agulles, aquells ulls l'estaven trasbalsant. Començà a suar.

- Que es troba bé? –retornà a la realitat. Miquel! Com he pogut oblidar-me d'ell durant tant de temps? Què dic, oblidar-me'n, com he pogut fingir que me n'oblidava? Tot això en dècimes de segon, les necessàries com perquè, travessant-li la mirada, intentant veure-hi més enllà, fos capaç d'agafar forces per donar una resposta mínimament coherent.

- Bon dia, Miquel –amb un fil de veu.

- Ah, però, ens coneixem? Ja m'ho ha semblat! Aquests ulls no són fàcils d'oblidar. Potser hem coincidit en algun esdeveniment que...

- Per què fas l'orni, Miquel? Saps perfectament qui sóc.

- Aurora? No em diràs que tu ets la famosa Aurora, la que fa classes d'anglès, amb qui m'havia de trobar aquesta tarda...

- Si, Miquel. Sóc jo. Però ara digue'm, què hi fas, aquí?

Ara ell també està trasbalsat. Ara li tremola el pols, ara ha hagut de deixar la destal a terra, aferrar-s'hi amb els dos peus ben fermes, les cames obertes, el cor bategant, i els ulls més foscos i penetrants que mai.

“Aurora es deixà anar de la mare i corregué al costat del noi que s'agafava al farcell que duia sa mare, unes passes més enrere que el pescador. *Hola, sóc l'Aurora, per què no som amics? És molt avorrit, caminar d'aquesta manera, tothom està trist, ningú no diu res, eh, què te'n sembla? Quants anys tens?* A en Miquel li semblà que aquella nena, força més gran que ell, que es deia Aurora, era una mena de tabalot. Li feia mitja por, però era veritat: allò era molt avorrit, potser era una bona idea, allò de fer-se amic d'ella, al menys tindria algú per xerrar, o potser per jugar, si és que els deixaven jugar en algun moment, que allò de caminar tant començava a marejar-lo i ja tenia butllofes als peus. *Com vulguis, digué en to desmenjat. Sis. Tinc sis anys. I tu?*”

- Treballo per al sr. Llopart.

- El de l'oli? I això? Com pot ser? Miquel, com pot ser, després de tants anys? Saps que ahir vaig recordar-te? Casualitats de la vida...

- Que vas què? Recordar-te de mi? Després de tant de temps? Que potser em vas reconèixer la veu, per telèfon? Perquè jo a tu no et recordava, Aurora. I potser tampoc no tenia ganes de recordar-te, després de... tot allò...

Ara està ben espantada. Hauria d'haver fet veure que no el reconeixia. Segur que ni se n'haguera adonat, ell està exactament igual. El temps sembla no haver passat per ell, i molt menys pels seus ulls, *però jo estic molt atrotinada, Déu del cel, ara més que mai voldria haver-me cuidat una mica, Miquel, el meu turment, per què has tornat a la meua vida?*

- Vols que anem a fer un cafè? Potser ens hauríem d'explicar què ha estat de les nostres vides tots aquests anys, no trobes? Sense rancúnies, com vells amics...

No sé si ho resistiré, Miquel... no sé si podré resistir els teus ulls al meu damunt, ara que el meu cos ja és una misèria, ara que ja tot és inútil... oh, Miquel, tot ple de sucre, quedar-me apegalosa tota jo perquè em llepessis amb aquella fruïció... no ho resistiré.

- Si vols, em sembla que em queda un xic de mate, a casa.

- Anem-hi, doncs.

IL·LUSIONS I INCERTESES

L'Agustí feia estona que provava d'obrir els ulls però les parpelles li pesaven com a lloses i alguna cosa que no sabia distingir el mantenia allà, lluny de tot. L'olor de iode, d'alcohol, de desinfectant era cada cop més forta i li omplia les narius fins a ofendre'l.

- Agustí: ha arribat l'hora, tot està bé, ja pot obrir els ulls...

De lluny, desdibuixat, se sentia el dringar d'unes esquelles i es deixà portar. Aleshores, a poc a poc, la foscor es va anar diluint i les ombres van començar a agafar formes i relleus.

- Benvingut al nostre món, al seu. Com ha anat la dormideta?- li preguntà un jove amb bata blanca mentre l'auscultava-. Ara tranquil·litat i bons aliments, li ben asseguro que el món dels somnis on ha estat quatre llargues setmanes s'ha acabat...

I l'Agustí provà de parlar però els sons se li havien fos i no sabia què dir. Una llàgrima se li escolà galtes avall i, masegat com estava, va notar el batec del seu cor protestant mentre el seu cap li deia que tot estava bé i que aviat tornaria a casa i pasturaria amb les seves ovelles i que només ell sabia el que havia viscut i què li havia donat aquell llamp quan l'havia travessat.

Al seu costat, en un llit de roba blanca que enlluernava, un home gran no li treia la vista de sobre. Una tos seca el sacsejava ara sí, ara no. A les mans on les arrugues i els nervis omplien tots els racons una pipa es balancejava rítmicament.

- Mala tos, aquesta, la de vostè. S'ha plantejat deixar de fumar? Jo ho vaig deixar ja fa una pila d'anys. Per cert, em dic, Agustí, el pastor, per a servir-lo a vostè i a Déu, si s'escau- digué l'Agustí amb una veu rovellada que semblava sortida d'un pou.

- Jo sóc l'Amadeu, l'Amadeu "Garrantxa", i no, no he pensat deixar de fumar. Ara ja no tinc temps per a canvis... Què diuen, què has estat quatre setmanes en coma?

L'Agustí va fer un mig somriure i es gratà la cara on una barba de pocs dies li pintava la pal·lidesa que arrossegava després de no veure el sol durant tant de temps. Algú l'havia estat afaitant. Va alçar el llençol i es va mirar l'embocall que li cobria el pit: algú l'havia estat curant... Aleshores va recordar l'Alèxia amb els seus moviments elegants, la seva flaire, les seves mans expertes i delicades alhora, els seus ulls...

- Sap? Un llamp em va travessar de dalt a baix, de poc que no ho compto. Però no era la meua hora... No sé si era un coma, un somni o què. Li he de dir que he viscut l'experiència millor de tota la meua vida i he conegut la dona més meravellosa que es pot imaginar. Que per què he tornat? La responsabilitat i unes esquelles que no han deixat de dringar ni un sol segon. Què li sembla?

- Que per haver estat un parallamps amb potes i després de quatre setmanes ni aquí ni allà ja m'estàs atabalant amb tanta xerrameca. -va remugar el vell malcarat.

- Jo no volia... -una tos de gos va tallar la disculpa de l'Agustí. Entre estossecs l'Amadeu es va posar la pipa buida entre els llavis ressecs i va xuclar amb força. Un regust de tabac ranci i fusta de boix recremada va inundar els seus esquifits pulmons i per un moment va reviscolar. Es va mirar a cua d'ull al pastor que l'observava amb preocupació.

- Disculpa'm noi, soc un vell rondinaire i poc amic de romanços, però tens tot el dret del món a parlar d'allò que et vingui de gust, sols faltaria que un vell poc sabut com jo..., saps... -es va aturar un instant mentre assenyalava a l'Agustí amb la seva pipa- jo quan tenia més o menys la teua edat vaig tenir una experiència semblant a la teua. Al golf de Guinea una gran tempesta a la mar..., quin espectacle més meravellós: la mar blava, el cel negre, l'horitzó cendrós i els llamps que ens envoltaven com en un castell de focs el darrer dia de la festa major. Vaig tenir sort, sols va ser una cremada arborescent a la cuixa. Són curioses les cremades dels llamps, o et socarrimen o et deixen temporalment marcat amb curiosos dibuixos arbrats, a mi em va afectar els nervis de la cama i així continuo ranquejant de la cama dreta. No se quan de temps vaig estar inconscient, però no hi vaig estar sol, em venia a veure la meua estimada.

- La seva estimada? Com es deia? - el va interrogar Agustí.

- Si fill, la meva estimada venia a veure'm enmig de la boira que omplia el meu cap i al poc marxava fent dringar la campana del vaixell. Em venia a buscar i jo la seguia, volia fugir de la fosca i anar amb la seva llum. Però tot era un somni, en aquell vaixell merdós i deixat de la mà de Déu no n'hi havia cap, de dona. Ella era dins la closca dura del meu cap. Pepa. M'agradava dir-li Pepa, és el seu nom, encara que el fatxenda del seu pare sempre la cridava Maria José. Maria José amunt, Maria José avall. Quin home més mal parit i fastigós...!

- Què se'n va fer de la seva Pepa? – va preguntar interessat l'Agustí

- No ho sé, però no penso morir-me sense esbrinar-ho! -va sentenciar tot decidit l'Amadeu.

- I l'Alèxia? Com ho farà jo per trobar-la? O és que només viu en els meus somnis? –va preguntar l'Agustí, amb uns ulls com a plats, delint per la resposta, i intentant allunyar l'Amadeu dels mals records que li agrejaven el caràcter.

- Qui ho sap del cert? El cap té racons que formen un laberint difícil d'explorar, un món ple d'interrogants. Pel què dius deu ser molt maca aquesta Alèxia, quasi tant com les infermeres d'aquesta planta. Tu que ets jove i ben plantat encara en trauràs tallada. Ves picant l'ullet i alguna en caurà...

- Amadeu, vostè, per ser que no és amic de xerrameques i romanços, tampoc calla gaire- i al temps un reia i l'altre tossia acompanyant-lo.

EL RETORN

L'Àngela havia arribat al poble un dijous a migdia, després d'unes 6 hores de viatge en autobús de línia per fer aquell trajecte que amb un mitjà de transport privat es fa en poc més de dues. Però no se li havia fet pesat. Mes aviat el contrari; se li havia fet fins i tot curt. Mirava a través de la finestreta tot allò que la envoltava, els arbres del camí, les roques que es destil·laven pels pedregars i els aguts acantellats de la carretera. Les giragonses marcades a l'asfalt del camí obligaven al bus a maniobrar contínuament, movent-se per aquelles tortuoses carreteretes que no semblaven tenir un final ni definit ni aplanat.

L'Àngela mirava tot allò que li envoltava amb l'anàlisi que fan els ulls d'un nadó, quan revisa el que te al seu costat amb minuciosa pulcritud, procurant mantenir ben emmagatzemats al cervell la informació provinent de tots aquells impactes visuals tan rics en colors i formes. – “Els aromes del Matarranya”- , just va pensar quan el sorollet de l'aire enmig de les plataneres li va recordar que també hi havia granges al voltant que donaven sostens a moltes famílies, tot i la pudor desagradable per forasters com ella.

S'havia hostatjat a una fonda decorada amb aparells de camp. La casa tenia un cert encant i es respirava un intens i aromàtic olor a premat de oliva que les imatges que havia vist per Internet no podien descriure. La fonda havia estat un antic molí d'oli anys enrere, quan era habitual la vida als masos i no es feia estrany trobar la porta oberta de les cases a qualsevol que ho necessites.

Dinant allà sola li va venir un cop de nostàlgia. Per un moment va trobar a faltar a les companyes de feina. No és que precisament li donessin conversa durant els tristos i avorrits àpats que compartien a una saleta sense finestres del despatx. No sabien parlar d'altra cosa que no fos la feina, però al menys li donaven conversa i no se sentia tan sola. En aquell moment hagués agraït parlar de qualsevol cosa, encara que fos de feina. Fugia de la solitud i volia envoltar-se de gent, fer amics, trobar una veu que la escoltés i que volgués parlar amb ella. I mentre li servien el segon plat seguit d'un silenciós gràcies al que, amb total seguretat, seria el cuiner, metre, cambrer i, amb tot plegat, amo de la fonda, va recordar l'impuls que la havia portat fins a aquell poblet que vagament recordava d'un estiu de la seva infantesa. Unes paraules escrites en una postal rebuda feia poc mes d'un any li van fer somriure al recordar que hi havia una persona que la estimava i que la buscava, que volia retrobar-se amb ella, malgrat el temps que havia passat des de la seva última conversa.

Asseguda a la taula caboriejant aquell deliciós llom de gorrino de les mateixes granges de Pena-Roja, pensava en que vacances que s'havia pres de manera una mica corrents i de pressa havien de començar a donar els seus fruits des d'aquell mateix moment. Buscaria a la Rosa, la seva amigueta d'infància, la persona que li havia enviat la postal i que la recordava després de tant de temps sense veure's, fa o no fa, uns 30 anys. Tot i que de tant en tant s'havien enviat alguna carta però feia tant . Era per ella per qui havia arribat a Pena-Roja i estava decidida a buscar-la, a retrobar-se amb ella perquè tenien moltes coses que parlar; novetats que explicar-se, confessions de nenes convertides en dones, però que amaguen la lluentor als ulls pròpia dels infants.

TERCERA PART

LA RECERCA

Des d'aquella nit que no se separava del mòbil per a res, a tot hora el tenia connectat, esperant alguna trucada, algun missatge amb noves d'Àgueda. Una vegada més va cercar el seu darrer missatge. Va sentir el mateix ofec a la gola, la mateixa opressió al pit, l'angoixa el va envair de nou. Li faltava l'alè, va obrir la finestra i va intentar d'engolir tot l'aire fresc de què era capaç. Va seure de nou, per rellegir per enèsima vegada les paraules de sa germana. Ja havia passat una setmana. Aquella nit havia desconnectat el mòbil, els companys de residència l'havien dut de marxa, s'havia deixat arrossegar a una d'aquelles festasses a les que no era afeccionat. No va ser fins el dia següent que en connectar l'aparell va poder llegir el missatge d'Àgueda.

Carlos va repassar les darreres paraules rebudes, intentant descobrir un nou significat, alguna cosa que li donés un bri d'esperança. Però el missatge no donava per tant, molt breument sa germana es disculpava per ser tan bleda, per capficar-se per tot, per desconfiar de tothom: *“Carlos, ha arribat la meua hora de viure, no he de donar-li tantes voltes a les coses... A la fi l'home misteriós, el del bus, resulta que és d'allò més agradable. Bé..., demà t'ho explico.”*

De poc havia servit que els companys de feina haguessin repartit fotos de l'Àgueda pels aturadors i els autobusos de totes les línies, semblava que s'havia esfumat. De poc havia servit denunciar a la policia la seva desaparició, d'ells havia rebut, un copet a l'esquena i un no es preocupi burleta, segur que està passant uns dies d'amor desenfrenat amb el seu nou amic. Però no, ells no coneixien a l'Àgueda ella no era d'aquesta mena. De poc havia servit que un programa sensacionalista de la tele se'n fes ressò.

- No pot ser –va exclamar Carlos, mentre caminava decidit cap el bany. Va obrir la dutxa i va posar el cap a sota. Mentre l'aigua rajava, li mullava els cabells, la cara, semblava que fins i tot el cervell se li estovava i les idees se li anaven reordenant, i l'anàlisi lògic del que era un estudiant avantatjat anava agafant les regnes de la situació. Va repassar mentalment les darreres converses amb l'Àgueda i va anar prenent apunts sobre tot allò que recordava: el trencaclosques anava agafant forma: aquell home abans misteriós i enigmàtic i ara simpàtic i agradable, tal com va dir-li sa germana, va desaparèixer al final de la línia. Sí, aquell aturador era la clau de tot. Hauria d'anar a visitar aquell barri, a veure què en podia treure de net.

Va passejar pels voltants del final de la línia 42. Estava desconcertat, mostrava la foto de l'Àgueda a tothom que el volia escoltar. Cansat i assedegat va entrar en un bar i mentre se sadollava amb una ampolla d'aigua el cambrer va reconèixer sa germana.

- Aquesta noia fa uns dies va estar asseguda aquí mateix, se la veia molt nerviosa, va prendre una tulla d'un glop i va marxar carrer avall – va dir el cambrer.

Carlos no va perdre el temps, va sortir d'una volada, al cap d'una estona de veure cases i cases, totes semblants i totes diferents, estava començant a defallir quan va veure atansar-se dues noies gairebé idèntiques.

- Em podeu ajudar? –els hi va preguntar.

- És clar - va dir molt decidida una de les dues.

- Heu vist a n'esta noia? –va dir Carlos mostrant-los-hi la foto.

- És la conductora de l'autobús, la desapareguda! – va dir la noia del ulls blaus, sense pensar-s'ho.

- No sé qui vols dir... De tota manera no l'hem vista...! –va dir l'altra amb un to enèrgic mossegant-se lleugerament els llavis, i apartant la mirada de la noia de la foto que la mirava fixament.

La Mar i la Cel van seguir el camí cap a casa deixant el Carlos al mig del carrer, amb la foto a la mà, desconcertat i amb la ràbia d'aquell que sap que està molt a prop però no té res a fer. Hi havia alguna cosa en aquelles noies que li feia basarda, no sabia ben bé què dir, però la sensació no era gens agradable. Si sabien alguna cosa ho esbrinaria, no les perdria de vista, ell era sistemàtic i, si tenia raó, tard o d'hora perdrien els nervis i cometrien un error. Al mirar la foto els ulls les havien traït. Una, més espontània, hagués parlat, n'estava segur. L'altra, més freda, l'havia aturat. I ell s'havia quedat sense respostes, sense cap pista fiable. I va seguir carrer avall aturant a tots els qui trobava pensant quina relació tindrien l'home de l'autobús, les bessones i sa germana. Tard o d'hora ho descobriria. Ho jurava!

La Mar va tancar la porta i la casa es va estremir. Com podia ser sa germana tan beneïda? És que volia cridar l'atenció? Només faltaria que les relacionessin amb un cas de desaparició. Però ella estava allà, com sempre, solucionant els problemes, apedaçant a tort i a dret... Va pujar les escales d'una revolada i va mirar la casa del davant sense obrir les cortines: no volia que la veiés. Si no anava errada, es va dir mentre mirava el rellotge, el Mateu estaria a casa. Ahir havia anat a l'hospital en torn de nit, o sigui, que avui li tocava lliurar. Se li estava resistint, aquell home. Però l'aconseguiria, com sempre feia, aleshores el dominaria i l'anul·laria, sempre hi havia alguna manera de fer-ho. Una vegada ella va ser víctima però mai més. Tothom té secrets que guarda amb pany i clau, era com un joc. Primer de seducció, atraure les mosques a la mel. Després de passió: xuclar-li l'ànima amb cada porus de la seva pell. I per fi dominar: atrapar allò que s'amaga ben a dins i destrossar-ho. Era tan fàcil! I ho havia fet tantes vegades que a vegades ja no li produïa tant de plaer com als començaments. I això l'espantava...!

El Mateu va mirar per la finestra amb compte. Una de les bessones l'estava observant, n'estava segur. Què volia aquella noia? Ja ho havia notat en més d'una ocasió. Fins i tot li va semblar veure-la a l'hospital, pels corredors d'urgències. I quina de les dues era? La dels ulls blaus dolça i dòcil? O la dels ulls verds, dominant i forta? O potser s'estava tornant boig? Tant de temps anant darrere de pistes d'altres que potser a la fi el caçador s'havia convertit en presa. L'olor de filet amb salsa de gerds el va tornar a la realitat. Havia d'afanyar-se si no volia que se li cremés el sopar. I després estava la bleada, la conductora de l'autobús. Havia triat molt malament la seva víctima, aquella vegada. Però no la podia deixar marxar. Per un error havia vist les seves originals receptes i n'havia tret conclusions: no era tan pobra de mi com semblava! I estaven les germanes, amb aquell assetjament a què el sotmetien de ben segur que sabien que la dona havia entrat a casa seva i que no havia sortit. Però no patia, ell era pacient, ja li arribaria el moment, aleshores potser podria fer un tres per un, com als supermercats.

La Cel es va asseure al sofà i va tancar els ulls. Estava cansada. Tot tornava a giravoltar sense control i ella no sabia què fer. Tard o d'hora sa germana trobaria el punt feble del veí i aleshores tot s'acabaria o tot tornaria a començar, segons el prisma amb què es mirés. Però aquella vegada ella anava per davant, ella havia descobert un secret molt gran i, per primer cop en tota la seva vida, no li havia dit res a ella, a la Mar. Tenia la paella pel mànec i havia de pensar, havia de saber què li calia fer ara. I estava l'home del carrer, el que preguntava per la dona de la foto. Si ell s'hi ficava tot s'embolicaria. Per poc s'havia descobert. I tant que l'havia vist, aquella dona! Havia d'actuar de pressa, se li estava acabant el temps.

EL TEMPS QUE SE'N VA

Camí de casa, al cervell d'Aurora bullien diverses idees mentre intentava tenir una conversa amable amb el Miquel. Ella no sabia si apropar-se més a ell, d'una banda desitjava encara que només fora un petit frec, però per una altra temia encendre l'espurna que tornés a produir-li tant dolor. En la seva ment es barrejaven els records dels llunyans dies que van passar junts, quan ell no deixava de mirar-la. Una història d'amor truncada abans de començar. Ella l'havia sofert i li va quedar una nafra mai no curada que semblava estar obrint-se.

La va embolicar una sensació de vertigen, i més records: els anys de l'exili a França, les tardes amb els amics, també espanyols, és clar, perquè les relacions amb els francesos eren mínimes i cap d'amistat; les tardes als parcs, els passeigs, aquella vegada que ell se les va arreglar perquè quedessin tots sols i li va lliscar a la mà unes arracades. No era el seu aniversari, no hi havia res que celebrar. No va saber reaccionar, possiblement ell ho va interpretar com un rebuig i va ser el principi del final. Per Déu, feia anys que no s'enrecordava d'aquelles arracades.

No se les va posar mai, si la seva mare les hagués vist! Com podria explicar-li d'on les havia tret? Les va dur moltes vegades a la bossa, en secret, com un talismà. Afortunadament, una petita part del seu cervell era capaç de seguir la conversa de compromís que continuava tenint amb en Miquel fins entrar a casa. Va tenir llavors la impressió que la seva història d'amor, iniciada feia dècades, havia quedat ajornada fins a aquell moment.

Mentre buscava matusserament les claus, es va apropar la seva veïna Pilar, qui sense ni tan sols saludar li va preguntar si s'havia assabentat que l'Àgueda, la filla d'una veïna comuna, havia desaparegut a la ciutat. Havia sopat amb el seu germà feia un parell de dies i, des de llavors, ningú no havia tornat a veure-la. Es va desfer d'ella com va poder, esperant que en entrar a casa pogués recuperar certa calma.

Ell va començar a parlar-li dels seus plans futurs. Sense esmentar-ho deixava veure com de dur havia estat el seu passat. Vol divertir-se els anys que li quedaven, ara que tenia una mica de diners, mentre la salut l'acompanyés. Per això volia aprendre anglès, per viatjar i conèixer món, però no com durant l'època de l'exili. "Sóc un home lliure", "Després de matar-me a treballar tota la vida vull gaudir dels llocs, estar sempre de passada". L'Aurora va comprendre perfectament el que aquestes frases significaven i una sensació de tristesa infinita es va apoderar d'ella. Va anar a preparar la tassa promesa de mate, deixant el Miquel amb unes petites imatges que no oblidava. Les llàgrimes van brollar amb una força que es va espantar. Què havia estat portant ella dins tants anys? No s'havia adonat, però ara comprenia que la seva vida havia girat al voltant d'aquell amor adolescent impossible de recuperar.

Va entendre que pel Miquel, l'emoció dels éssers que tornen a veure's després de molts anys es reduïa a una petita alegria. En altres temps es van estimar, van compartir experiències i ara haurien de tenir vincles i records comuns. Això desencadena el malentès: no tenen els mateixos records, cada un conserva del seu passat unes quantes vivències, breus, però cada un les seves; els seus records no són comuns, ni s'assemblen, fins i tot ni poden comparar-se. Cada un recorda a l'altre de manera diferent, la importància de l'un per l'altre no és la mateixa. Quan l'Aurora va veure el Miquel al camp va recordar cada detall del seu passat comú. En Miquel no recordava res. Com una acció de supervivència, la seva ment havia relegat a l'oblit els les seves vivències conjuntes, i així podia viure lluny de les llàgrimes. Des del primer instant els seus records van quedar marcats per una desigualtat injusta.

Assumit això, l'Aurora va tornar amb Miquel portant les tasses de mate. Va intentar dibuixar a la seva cara un dels diferents somriures amb què donava per acceptades les derrotes, però va fracassar tantes vegades com es va obligar. Gairebé no va ser capaç de seguir la conversa que amb esforç Miquel intentava tirar endavant. Una idea absorbia per complet el cervell de l'Aurora, si reunissin els records que quedaven de la seva vida en comú, quant de temps sumarien? Potser uns quants minuts?

IL·LUSIONS I INCERTESES – 2

Si haguessin competit a les darreres olimpíades, Amadeu i Agustí haurien aconseguit el rècord mundial dels controls antidopatge. En l'asèptica habitació de l'hospital, ajaguts amb els ulls clavats en aquell sostre groguenc, només s'escoltaven els bronquis carregats de l'Amadeu. El silenci sempre és incòmode quan no estàs sol. Allà, amagava paraules que aquells homes drets i fets emmagatzemaven puerilment.

– En deu minuts, de nou, la inquietant hora de les pastilles!– de vegades, els mots s'encadenen per expressar simplement silencis banals.

– Mira Agustí. Jo ja sóc vell així que et seré clar. Si els dos som aquí, en aquesta habitació i situació, no és per casualitat. No n'he cregut mai, en la casualitat. Tot ha de tenir una explicació xic.

– Què vol dir? –requerí Agustí.

– Mira jove, tu i jo som germans de tempesta, germans de llamp i de dona. Que no te n'adones? Els nostres cossos han estat travessats per energia elèctrica, malmesos per un llamp fluorescent, i després apaivagats per noms de dona, arraulits i abraçats per mans que anunciaven un gran futur. I mira ara, d'això mira que en queda, somnis i pastilles a dojo.

– És vell i savi, vostè, Amadeu. Jo no tinc estudis però no veig les coses tan negres... Alguna cosa més en quedarà de tota aquesta aventura.

Una jove infermera amb els cabells recollits i els ulls d'aigua va entrar amb la safata de les medicines i un somriure.

– Com va això, cavallers? Quina bona cara fan avui! –va exclamar amb tota mena de potets farcits de coloraines.

– Fem llàstima, senyoreta – protestà Agustí mentre tractava de llegir el seu nom en la xapa que duia a la bata blanca. El cor li batejava: era tan bonica! Tota de blanc semblava un àngel.

L'Agustí provà de llegir el nom una i una altra vegada, aquella infermera era nova, o ell no l'havia vista mai i no en sabia el seu nom. Quan saps el nom de les persones és una altra cosa....

– Que no passarà avui el metge?

– Avui no! Són les festes de la Cinta. Em toca guàrdia, ja veuran que bé... – i remenà fins que va trobar el potet de pastilles que corresponia a cada home. –Apa, Amadeu, aquestes per a vostè i, Agustí...

– I aquestes, per a l'Agustí. A poc a poc, eh. Si necessiten res, ja saben, el timbre – digué després d'escurar-se la gola.

I va sortir de l'habitació i van tornar a quedar-se tots dos sols, cadascú amb el seu got d'aigua, cadascú amb les seves miraculoses píndoles.

– Ei, germà de llamp, sembla que tingui un arbre en flames a la cama – observà Agustí al temps que els ulls començaren a fer-li giragonses. –No té forma de dona?

– No digues bestieses, és una cicatriu i prou, un recordatori del que em va passar ara ja fa una pila de temps. Més val això que una empremta al cervell!

– Com es deia la infermera? Que n'és de bonica!- digué l'Agustí canviant de tema perquè el vell s'estava posant rabiüt.

– Alèxia, Agustí. La infermera es diu Alèxia.

– No fotem! , m'està prenent el pèl...!

– No t'ho creguis, si no vols, allà tu. Pensa que portes mesos dormint, noi. No tinc perquè mentir-te, jo.

– Llavors... tot el que jo he viscut ha estat un somni? I la dringadissa d'esquelles, què me'n diu? També era producte del meu somni? I els lladrucs del Negret?

– Coi, què fots? No t'alcis! Que no veus que cauràs del llit? Deixa'm estar la cama! És que no se't pot fer una broma? No era l'Alèxia..., t'he mentit... Si arribo a saber que et posaries així... Agustí...!

- Té forma de dona... forma de dona... la cama en flames, Amadeu, se li encén la cama! Em marejo, Amadeu, em marejo. Vine a buscar-me, on és la meva fada? La meva salvadora... Alèxia, anem a la cova, Alèxia... Negret, calla, que no em deixes dormir. Per favor, deixa de bordar, que em tornaré boig! Em torno boig! Que parin aquestes esquelles, la campana, la boira... Salveu-vos, si podeu!

L'Amadeu apagà la pipa precipitadament, la ficà al calaix de la tauleta de nit – com si d'aquesta manera l'evidència quedés amagada, com si la fortor dolça del tabac de pipa no s'hagués de sentir pel fet de no veure el cos del delicte – i tot seguit premé amb força el botó de l'interruptor que penjava al lateral del seu llit.

- Ràpid, que vingui algú! Aquest home ha perdut els trucs!

Una dona uniformada aparegué per la porta, mastegant renecs.

- A veure, què us passa, ara, a vosaltres? Que m'esvaloteu el galliner!
- Aquest noi s'ha posat nerviós, s'ha alçat del llit i ja el veu, no hi toca...

La infermera va avisar una companya i ajudà l'Agustí a tornar al llit. Estava tot suat, els ulls com de vidre i panteixava com si li fallés la respiració. De tant en tant, quan l'ofec li ho permetia, mormolava el nom d'una dona: Alèxia, Alèxia, Alèxia...

- De quina Alèxia parles, maco? No hi ha una pacient amb aquest nom a cures intensives?- li digué com si res mentre li prenia el pols- Ara ho entenc... Saps què et dic? Doncs que tens molt bon gust...

Però l'Agustí no li respongué perquè ni l'havia sentida, prou feina tenia a fer entrar l'aire als seus pulmons. L'Amadeu, murri de mena, sí que ho va captar i va obrir dos ulls com dues taronges i somrigué d'orella a orella. Encara tindria sort el pastor!

- Ara tranquil·litza't i respira a poc a poc, et posaré una injecció i tot passarà – i li clavà l'agulla i va deixar que l'èmbol empenyés i li omplís les venes.

Aleshores es posà les mans a la cintura i es mirà l'Amadeu de fit a fit.

- Bé, avi, ja està, tot arreglat. Un atac d'ansietat, són molt aparatosos però res més. I compte en posar-lo nerviós. No m'agradaria saber que l'ha estat burxant amb ves a saber què...

L'Amadeu Garranxa posà cara de circumstàncies. No li agradava que li diguessin avi. Més que res perquè no ho era. Prou pena tenia ell de no haver tingut mai fills, com és que tothom li ho recordava dient-li avi? Estava el món contra ell?

- No em diguis avi, mala bèstia. On és la joveneta? Que vingui ara mateix!
- Quin llenguatge, Amadeu, quin llenguatge!

Un cop l'Agustí s'assossegà i és perdé en el món dels somnis la dona s'enfrontà amb el vell.

- Què, mestre? Hem tornat a fumar, oi? Que no ho veieu, que us esteu matant, coi de vell?
- Si m'he de morir, val més que em mori content, no?
- I tant que es morirà, si no para d'empassar-se verí! I al mateix hospital! N'hi ha que no tenen vergonya! Que no ho sabem, que no es pot fumar, aquí?
- Au, coi de vella, deixa que em podreixi sol, que a tu no t'he fet res, jo.

Ella se'n va anar sense dir res, bandejant el cap a un costat i a l'altre – *pobre home – i el que s'ha d'aguantar, Déu meu...*

L'Amadeu es mirà la cuixa. L'Agustí tenia raó. La ferida havia agafat el mateix color del foc. Cada dia que passava era més vermella i més aparatosa. I feia més mal. I sí: tenia forma de dona. Passà els dits vells i encarcarats per la nafra amb una delicadesa infinita, que ningú li endevinaria si se l'hagués de jutjar pel seu aspecte. Pepa, com l'havia enyorat tots aquells anys, el seu amor perdut, mai no estrenat, arrossegat tota la vida, viscut dins del seu cap i buscat i mai trobat en cada dona que havia besat, en cada dona que havia abraçat... Pepa... algun cop, ell mateix se sorprenia de la seva vida, mereixedora d'aparèixer a la lletra d'un bolero, o millor, d'un tango.

Pepa. Una llàgrima s'escapà, rebel, d'uns ulls que sempre havien aparentat duresa. Es mirà l'Agustí – *pobre noi, tant de bo la vida li resulti més dolça que la meva i que l'Alèxia sigui algú real, aleshores haurà de lluitar amb totes les forces* – i, mesell, tornà a treure la pipa del calaix.

L'AJUDA

Havien passat dos dies des que l'Àngela havia vingut i necessitava trobar la Roseta, però semblava que ningú sabia dir-li de qui es tractava. Ella no recordava el cognom de la noia amb nom de flor i, encara menys, el nom de la casa pel que es coneixen a les persones als pobles. Així que anava preguntant a tothom a qui trobava sobre una noia de cabells arrissats, de pell blanqueta i ulls plens de saviesa; preguntava per la Rosa, per la seva amiga de la infància amb la que va prometre no oblidar mai un estiu que semblava llunya en el temps i en la memòria, perdut en un espai en el que la falta de detalls li nublava el record.

-Perdoni, estic buscant una noia d'aquí, de Pena-Roja. Es diu Rosa, deu de tenir uns 45 anys, ella era la filla petita, tenia un germana més gran, son pare crec recordar que era músic o alguna cosa de cine...

L'amo de la fonda se la va quedar mirant en el moment just de deixar-li un flam d'ou. L'home se la va quedar mirant, amb la inexpressiva cara que el devia de caracteritzar i que resultava del tot incòmoda, especialment pels llargs silencis que també tenien pinta d'acompanyar a les respostes que donava. Sap on la puc trobar? Va prosseguir l'Àngela, intentant arrancar una resposta d'aquell senyor i esvair el silenci d'una resposta que no arribava. "Pos no ho sé", va dir finalment. Aquelles paraules, van ser una mena d'alivi per l'Àngela ja que, encara que fossin infructuoses de cara a l'èxit de la seva particular recerca, donaven a entendre que aquell ésser d'aproximadament uns 60 anys tenia facultats fonico-lingüístiques (és a dir, podia parlar) i es comunicava de tant en tant amb d'altres éssers humans.

- Saps de quina casa és?

L'interrogant va deixar glaçada a l'Àngela. En certa manera, a través d'aquella pregunta, l'home prenia interès per ajudar-la.

-No, la veritat, no ho sé. -Va respondre.- Fa molt que no ens veiem, però és una noia morena, molt guapa, amb el cabell rinxolat, mes aviat primeta i baixeta i molt riallera. No sé si està casada o soltera ni si viu sempre aquí al poble.

El senyor va recollir el plat on hi havia les restes de la carn i va recolzar la mà dreta a l'ampla cintura d'aquell cos amb figura de llauradó de camps. Amb aquells ulls blaus tan tranquils va mirar novament a l'Àngela i va dir...

- A casa Ceferino tenien un parell de filles, però fa molts anys que no les veig. Una em penso que es deia així, Rosa, però no em faigues massa cas....espera.....Miguelaaaa!! -Va cridar de sobte girant el cap en direcció a la cuina.- La meua dona t'ho dirà.

L'Àngela estava perplexa per com aquell bon home ara s'interessava en ajudar-la. De la porta de la cuina va sortir una dona, més o menys de la mateixa edat que el seu marit. S'acostava tot fregant-se les mans al davantal com si tingués una cama més curta que l'altra, aturant-se al costat del seu marit. Va mirar a l'Àngela i li va dir "buenas tardes", per cortesia en castellà, per si resultava ser de Saragossa.

- Escolta, tu te'n recordes que Ceferino tenia dos filles...una es deia Rosa, potser?

La Miguela es va quedar pensant uns moments mentre acabava d'eixugar-se els dits.

- Oi, però fa molts anys que no venen estes xiquetes per aquí. La gran va tindre dos filles, i la menuda va vindre farà un any. Em penso que estava molt dolenta i no ho sé si vaig sentir dir que es va morir .

La Maria i la Rosa, recodó. L'Àngela es va quedar preocupada per les paraules de la regenta de la fonda. La Roseta estava malalta i que pot ser es va morir i ella no en sabia res, se li va fer un nus a la gola, quasi no podia respirar. Se sentia culpable per no haver-la trucat des de feia molt temps, potser massa, de no haver reaccionat quan va rebre la postal, però estava allà per retrobar-se amb ella i recuperar lo temps perdut.

-Saben si tenen algun familiar per Pena-Roja?

-Home, Ceferino portava lo cine "Paradiso". En aquells anys anaven pels pobles amb les xiquetes, però ja va morir i la seva dona, la Pilar, va marxar amb les filles. Em penso que encara tenen la casa del cap de vila i per cert han fet alguna reformeta fa poc.

Aquella situació anava prenent caire de tertúlia i a l'Àngela li sàvia greu que els amos de la casa estiguessin a peu dret mirant-la. Així que els va convidar a seure's amb ella. Enseguida ho van rebutjar.

-No, no, per favor, que no la volem molestar. Vostè, que d'on és? -li van preguntar.-

- Jo sóc de Barcelona.

- I no hi havia estat mai per aquí?

-Una vegada, quan era petita, amb la Rosa, però fa molt de temps, més de trenta anys.

La Miguela, la senyora de la casa, va tornar a mirar al seu marit, dient-li:

-A vore, potser saps qui li podria dir algo?: la tia Mercedes, que de tant en tant passe per la casa perquè no hi entorn los gats del carrer.

-Dona, però la tia Mercedes ya està molt gran i no se'n recorda.

L'Àngela estava perplexa de com aquelles persones a qui no coneixia de res s'havien pres tant d'interés en la seva investigació sobre el parany de la Roseta. Així que l'Àngela va conèixer a la tia Mercedes. També va conèixer als fills i els nets de la Miguela i de l'Antonio, això si, en foto, es clar. Perquè la Miguela sempre portava els retrats de tota la família al monedero. D'aquesta manera, aquella sobretaula es va allargar fins l'hora de sopar, i a la conversa s'anaven sumant veïns amb ganes d'explicar les seves pròpies històries, ja que havia vingut algú que els volia escoltar.

Aquella nit en va treure l'entrellat. Es va deixar caure al llit molt cansada i molt confosa i va plorar no sabia ben be si plorava per la seva amiga o per ella mateixa, probablement per les dos. Després de tot allò de la Roseta i d'haver conegut a tantes persones que, en la recerca, li havien obert les portes de la seva vida i qui sap si també li estaven ajudant a tancar-ne algunes de la seva.

QUARTA PART

CAÇADOR CAÇAT

El Mateu havia treballat en torn de nit. La Mar i la Cel esperaven la seva tornada a casa, tot estava decidit: tres hores després entrarien a casa seva i repetirien escrupolosament la manera d'actuar que altres vegades els havia proporcionat resultats satisfactoris.

La calor semblava devorar al Mateu que, tirat al llit, tenia els llençols enganxats al cos mullat per la suor. L'estiu s'estava fent dur i ni tan sols el ventilador del sostre podia apaivagar el seu ofec. De sobte, va sentir un soroll a la porta, però va pensar que seria del pis de dalt i no en va fer cas. Aquells pisos eren de construcció molt vella i les parets eren primes com paper de fumar. A poc a poc, el cansament es va anar apoderant d'ell i va caure en un son molt profund.

Entrar a casa de Mateu va ser senzill, el seu pany era tan elemental que no va resistir ni un minut les hàbils mans de la Mar. Van anar ràpidament a l'habitació de l'home i el van fer respirar una mescla d'òxid nítrós i oxigen de considerable poder narcòtic. Sense moure's, sense fer soroll, van esperar que fes efecte. Mentrestant, observaven l'habitació d'aquell tipus que havia despertat en elles el que s'havien promès oblidar. A partir d'aquí van començar els preparatius, van executar els seus moviments ràpids però precisos. No necessitaven dir-se res, seguien un protocol conegut, sense possibilitat d'error.

–Vés en compte! Mira, ja l'has despertat!

La Mar va empentar la seva germana i la va apartar de la taula. En Mateu va obrir els ulls, se sentia marejat i no hi veia clarament. Va intentar aixecar-se però, pel seu horror, es va trobar amb les extremitats obertes i lligades. Va començar a moure's per provar de soltar-se però va ser impossible estava ben immobilitzat, a més a més, no podia cridar perquè algú li havia tapat la boca amb cinta aïllant. Estava confús, no sabia on era. La cambra estava en silenci i les tenebres només eren trencades per la llum d'alguna espelma. Va intentar cridar però tot quedava en uns sons secs i buits.

–Tranquil, no et passarà res que tu no hakis fet abans.

Era la Mar, que l'acaronava amb una suavitat maternal. La Cel també hi era, i li va posar una espelma al costat del rostre i llavors ho va veure: era casa seva. Estava lligat a la taula del menjador i li havien dibuixat uns símbols estranys per tot el cos. Els ulls li sortien de les òrbites, no volia imaginar-se què li esperava ni a què es referia la Mar.

–Primer tenia algun remordiment, però quan he obert el frigorífic he vist que tu i jo no som tan diferents. Aquests símbols que veus són del ritual de purificació. Llàstima, t'has despertat just quan estàvem a punt de començar a tallar. No sé com ho fas tu, però la carn queda més bona si la peça encara és viva, es nota molt al gust, de veritat! Doncs vinga, no et moguis...

El terror va paraitzar el cos del Mateu. La Cel va allargar a la seva germana una espècie de catana embolcallada amb una tela vermella. La Mar, amb un moviment suau i pausat va alçar l'arma cap al sostre i, amb un lleuger somris i d'un cop sec, va tallar-li el braç esquerre. El dolor va ser insuportable, sentia l'espina envoltada de foc. La sang li va esquitxar el rostre, mullat de les llàgrimes que feia estona brollaven i que tantes vegades havia vist en el rostre de les seves víctimes. La Mar li va netejar les gotetes vermelles de la cara, va donar el membre amputat a la seva germana i va anar cap a l'altre costat.

–No! No ho facis, per favor, no!

La Cel havia recollit la força necessària per subjectar el braç de la seva germana i impedir que continués amb aquella barbàrie. Els ulls de la Mar es van omplir d'ira i va deixar caure la catana al terra.

–Que no ho faci, dius? Què et penses que volia fer ell amb nosaltres? Sí Mateu, t'he enganxat. Quina ironia, oi? El caçador caçat per les properes víctimes!

–No és veritat, no pot ser!

La Cel va començar a plorar mentre la seva germana li explicava que mentre ella lligava al Mateu, havia trobat uns documents amb informació sobre elles mateixes: horaris d'entrada i sortida, fotografies sortint de casa... Tot apuntava a que elles havien de ser les properes víctimes.

–Per això mateix, ell i nosaltres no som tan diferents! I ara, aparta't.

La Mar va tornar a alçar la catana amb un posat cerimoniós i mentre en Mateu es desmaiava entre convulsions, la noia va notar una fiblada a l'esquena. Es va girar i va veure la seva pròpia germana amb un ganivet ensangonat.

–No ho permetré, aquest cop no!

La dolça germana per fi havia decidit rebel·lar-se contra l'opressió de la seva bessona. Però la Mar no es deixaria vèncer tan fàcilment i es va tirar contra la seva germana amb un crit de ràbia. Van començar una lluita tan aferrissada que no es van adonar de les espelmes que havien caigut a terra ni de les flames que es menjaven les cortines. El fum va inundar l'estança però la ira havia encegat les dues germanes que no pararien fins a matar-se. Quan van veure la situació ja era massa tard per a poder fugir.

Eren les nou del matí i ja devia fer ben bé mitja hora que el telèfon del Carlos estava sonant. Amb mà mandrosa va despenjar i va reconèixer la veu fosca de l'inspector que duia el cas de la desaparició de la seva germana. Es va alçar d'un bot i va intentar aclarir la ment per tal de processar tota la informació que li estava arribant. Li parlava d'un incendi i de tres cadàvers aparents, a més a més d'una “troballa” al frigorífic del pis.

–Serà millor que passis pel meu despatx, allà podrem parlar amb més tranquil·litat.

EL TEMPS QUE SE'N VA – 2

– Escolta Miquel. Ja n'hi ha prou de trivialitats. Suposo que no deus haver vingut fins aquí per explicar-me el cicle de les oliveres –tallà en sec l'Aurora la conversació ennuegada pels records.

– No Aurora, em sembla que no. Ja em perdonaràs, però no et penses que és fàcil després de tants anys. M'he passat tota la vida encadenat a una barca, duent peix a la terra, l'única feina que he odiat tota la vida, i tot per acabar impregnat d'una pudor a peix fastigosa.

– I creus que tens dret a aparèixer així, de sobte després de tant de temps? No sé on he llegit que les ferides es curen, però que les cicatrius romanen als nostres cossos. Que penses, que no en tinc cap, que el passat s'ha esborrat com una pissarra? Miquel, si sabessis que t'he esborrat milers i milers de vegades en aquesta pissarra! en tots els exemples que posava als meus alumnes em sortia el teu nom.

El Miquel va quedar paralitzat. No s'esperava una reacció com aquella per part de l'Aurora. Li va semblar que ja no la coneixia i dubtava si l'havia coneguda mai. Tan introvertit com era, va intentar contestar-li, però necessitava escurar-se la gola amb un glop de mate. Va agafar la tassetta, que va començar a dringar pel tremolor nerviós de la mà.

– Miquel desperta't! Sembla que encara tinguis el fred als ossos, collons! –va exclamar mentre l'agafava dels muscles i el sacsejava violentament, la qual cosa va provocar que el mate li caigués per damunt de la brusa, tot transparentant els pits.

Aurora, envermellida, va aprofitar el clímax de l'infortuni per anar al servei i fer una pausa en aquell combat dialèctic. Es trobava contra les cordes, però acabaria per fer parlar per una vegada a la vida al tímid del Miquel. Havia escollit el camí fàcil, ho sabia. La tàctica defensiva, ja que en comptes d'abocar-li la seva versió, esperava que el Miquel parlés primer perquè s'afeblís amb la narració de la seva fugida, de com la va abandonar.

L'aigua freda de la pica a la cara. La cara al mirall amagada per les mans. Les mans que s'esvaraven lentament i deixaven al descobert els ulls. Els ulls que mai més podrien enterbolir la realitat del passat. No la veritat, ella mai no li havia mentit, no li havia fet falses promeses. Però com seria capaç ara de contar-li que aquella llarga caminada fins a França va ser com una excursió, que no se n'havia cansat amb ell. Que havia estat la seva protectora, la germana gran fins que un sentiment d'estima que llavors creia compassió li havia nascut. I que no se n'havia adonat, que estava capficada en treballar, després que sa mare no pogués travessar els Pirineus aquell cru hivern.

Com havia de recordar-li que en obrir la capsa d'aquelles arracades s'havia esvaït qualsevol bri de passió, més enllà del fraternal? Ella l'estimava però se n'adonà massa tard. Massa barbaritats al voltant. En perspectiva recordava les passejades afables per Montmartre els calorosos divendres de maig. Com buscava furtivament la mirada còmplice del Miquel que durant aquells anys d'exili havia passat de la tendresa infantil a la lascívia adolescent. Aquelles carícies que provocava amb les mans, els xocs fingits en seure als bancs i fatalment representats per dos actors que simplement cercaven el contacte de la pell, ni que fos per un instant.

Però, tindria el valor de dir-li que ella no va ser qui va abandonar-los? Que no era com segurament li havia explicat son pare, sinó que va ser al contrari. Podria confessar-li que havia estat l'amant de son pare tots aquells anys? Que aquella persona que sempre feia olor de peix l'havia utilitzada, li havia promès el paradís i que després havia desaparegut. Ella, jove i sense família a París s'havia deixat engalipar pel pare del Miquel. Que gairebé l'havia violada en silenci per a després aparentar com el protector del desemparats. I, com podria dir-li ara que li agradava estar amb son pare per estar prop del Miquel. Que la innocència li impedia veure més enllà.

Que son pare l'havia deixat prenyada. I que quan va tornar a veure aquelles arracades tot havia canviat, i les va entendre a mode de comiat, però amb amor encastat. El pare del Miquel ja havia pres la decisió d'anar a Tolosa i d'aquí a casa, a la terra volguda. Se n'havia assabentat que uns

familiars s'havien col·locat bé i que no tindria cap problema de papers per travessar la frontera. Ni cap problema tampoc per deixar-la tirada.

Com explicar-li que ells la van abandonar amb un fill al ventre, un germà del Miquel? Com podria reclamar-li que l'havia estimat, però que ell ja no hi era? L'Aurora no tenia ara cap dret per recriminar-li que no es posés en contacte amb ella, que es casés amb Enriqueta i que acabés fent de pescador. I què importava ara dir-li que havia marxat a l'Uruguai ja que s'havia cansat d'esperar-lo. Allà almenys tenia algun parent i no la misèria humana amb la qual havien sembrat París. Però d'allò, Miquel no en sabia res, son pare s'havia encarregat què el temps segellés el passat.

Certament, no compartien els mateixos records. Va sonar la campana i l'Aurora va tornar al ring:

– Miquel, t'hauria de contar alguna cosa.

Aquella fou una vetllada llarga, molt llarga, amb continuats xarrups de mate, cigarretes enceses mai acabades de consumir, una vetllada de plors, de mirades, de carícies insinuades, rebutjades a moments, desitjades en d'altres moments, però sense acabar. Com tota la seva història.

Miquel plorava mentre Aurora parlava. Per què havia d'haver fet aquella trucada a la presumpta professora d'anglès? Per què s'havia deixat endur pel desig de fugir -altra vegada -, per què tantes coincidències? S'havia passat la vida fugint. Solament hi havia una època memorable i tranquil·la, malgrat tot: la seva època amb Enriqueta, la seva paternitat.

Si tot plegat fos una novel·la barata, d'aquelles que consumeixen les mestresses de casa que s'avorreixen, com els serials que escoltava l'Enriqueta, algú s'atreveria a dir precisament això: quina novel·la barata, quin futilletó, quin culebrot! I tanmateix, Miquel estava vivint en pròpia pell una experiència que mai no hauria pensat que viuria. Tot el passat, aquell passat que feia tant mal, tornava amb tota la força.

En aquests moments, acabada la tarda i ben entrada la nit, gairebé de matinada, sense haver satisfet cap de les necessitats fisiològiques que té qualsevol persona, després d'un munt d'hores en dejú, només amb l'amarg sabor del mate a la gola i la ressaca del tabac, Miquel tenia dos pensaments al cap, només dos. Dues opcions contradictòries que el podien salvar o bé condemnar-lo per la resta de la vida, si a allò que intuïa se n'hi podia dir vida.

Un desig ancestral de posseir aquella dona, que li portava quinze anys i de qui sempre havia estat enamorat, malgrat les circumstàncies que havien fet que es casés amb Enriqueta, que tinguessin fills i que ella morís inesperadament, a la flor de l'edat, per deixar-lo a ell amb les seves fantasies d'adolescent. Que Déu el perdonés perquè mai no s'havia sentit culpable de pensar en Aurora, no pas la dona que tenia ara mateix al davant, sinó l'Aurora recordada, l'Aurora de l'exili, aquella que li agafava la mà furtivament, mentre es tirava el seu pare, la mala puta, però això ell no ho sabia, quan l'estimava en silenci, això no ho podia saber quan pensava en ella mentre feia l'amor amb la pobra Enriqueta, a qui estimà com va poder, més que res perquè ella l'adorava. És difícil, molt difícil, no experimentar una tendresa infinita cap algú que t'estima incondicionalment i que sempre és al teu costat, en silenci, sense preguntes, sense retrets. És difícil, molt difícil, no estimar d'alguna manera a qui aporta a la teva vida una pau que mai no has tingut i que esdevé la tevasalvació davant el món, que es conforma amb el teu propi conformisme.

L'altra opció que tenia per salvar-se, per mantenir d'alguna manera el seu honor d'home íntegre – si mai havia estat un home íntegre – era matar-la. I el sentiment que acompanyava aquesta segona opció era la ràbia. Ràbia continguda durant massa temps. N'estava segur: aquella ràbia podia acabar amb l'home íntegre que pensava que encara era, si alguna cosa o algú no ho impedia.

Desig de possessió i desig de matar. Una mala combinació, certament. El mate li emboirava el cap. Com podia sortir d'aquell parany? Necessitava, per damunt de tot, vomitar. I això va fer.

Vomità i es deixà anar, lliscant a terra com un nen petit, com el nen que es s'havia deixat guiar per la noia experta, com el nen que s'havia deixat fer moxaines tot el temps que durà l'exili, ignorant que la seva estimada era, al mateix temps, la seva enemiga, ignorant que el seu pare, aquell home que dormia mentre ell havia d'anar a escola, era el seu principal rival.

Aurora el recollí del terra – amb la mateixa tendresa que aleshores – li acarona els cabells i el conduí, pas a pas, manyaga, fins al bany.

Renta't la cara, Miquel. Et prepararé el llit.

Es va despertar al llit de l'Aurora. No sabia quantes hores feia que dormia, no estava gens segur del que havia passat, no tenia idea del temps transcorregut des que es mig desmaià a la cambra de bany, fins que es trobà entre els llençols de la dona que estimava i odiava.

Ella dormitava, asseguda en una butaca, embolcallada amb un mocador per tal d'evitar la fresca de la nit. Estava clar que no havia dormit amb ell, sinó que l'havia vetllat, com la mare que vetlla el seu fill febrós, com la germana gran que té cura del petit. Quan Aurora obrí els ulls es trobà amb els de Miquel, inquisidors, punyents.

– Aurora

– Ja sé quina serà la pregunta següent, però sisplau, no la facis, t'ho prego. Quan estiguis preparat, llavors i només llavors, t'ho acabaré de contar. Però ara no. Ara dorm; descansa una estona més, estimat...

– No em diguis estimat. No permeto que...

Ella no el deixà acabar. L'abraçà – altra vegada la sensació de tornar a la infància, altra vegada aquell desig barrejat amb odi i amb amb aquell malestar del cos – gairebé sense voler, intuïtivament, sense pensar, barroerament, apartà la roba de la dona i endinsà el cap entre els seus pits. Aurora panteixava.

D'una estrebada, li esquinçà la brusa i s'enretirà. La perspectiva li mostrà uns pits caiguts, una carn flonja i esquerpada, en definitiva, allò que hi havia. Un cos de dona gran, de dona vençuda pel temps. Llavors s'adonà del que anava a fer i, horroritzat, saltà del llit.

Aurora es recomposà, com va poder, se'l mirà i confongué la ràbia d'ell amb una compassió poc definida.

– Miquel, jo...

– Calla – digué, mentre caminava enrere, sense deixar de mirar-la fixament als ulls, doncs no podia fer una altra cosa. Qualsevol indret d'aquell cos li recordava massa la pròpia mare, la mare patint, la mare morint-se... i no podia, no podia...

– Miquel, el teu germà viu a...

Però Miquel ja havia encalçat la maneta de la porta. Li dedicà una darrera mirada, plena de sentiments barrejats i, marejat, sortí a la fresca del carrer.

TOT ENCAIXA

Havien passat els dies, a poc a poc o de pressa segons com es volgués mirar. L'Agustí havia millorat, últimament ja s'aixecava i amb l'ajuda d'un o altre feia alguna passejada. L'Amadeu ja no portava oxigen i això li permetia més capacitat de maniobrar. Li hagués volgut explicar al seu company que una de les infermeres havia fet esment que a cures intensives hi havia una pacient que es deia Alèxia. Però no s'havia atrevit. L'última vegada que van anomenar la noia el pastor havia patit una crisi i, encara que no n'havien parlat, sabia que el noi estava dolgut amb ell i de fet tenia raó, li havia gastat una broma de molt mal gust. Però no parava de rumiar, tenia moltes hores, i s'empescaria alguna cosa per ajudar-lo...

- Com estan avui, senyors?- digué el doctor en obrir la porta- Jo me'n sé d'un que aviat marxarà cap a casa, això sí, m'ha de prometre que es portarà molt bé!

El metge es va mirar l'Amadeu i aquest va fer un somriure d'orella a orella. N'havien parlat moltes vegades: ell volia marxar, tornar cap a casa, fer el que havia de fer abans de morir... I havia promès tantes coses que li costaria mans i mànigues complir-les totes. Potser podria tornar a perxar, potser podria tocar l'aigua del seu riu, potser podria ensumar les aromes del seu poble... Però per sobre de tot, potser trobaria la Pepa i li podria dir tot el que li rosegava l'ànima des de feia tant de temps.

- Doctor, estic preparat, em portaré bé, no faré l'ase, li ben juro... – i s'acostà al metge i li xiuxiuejà- Li he de demanar un favor: he de veure una noia que hi ha a cures intensives, una tal Alèxia...I m'ha de portar una esquella, o una campaneta... Ja la hi pagaré. I no, no estic ni boig ni senil, cregui'm. Li ho prego, és de vida o mort.

Quan l'Amadeu es va posar la roba de carrer tot li estava gran: els pantalons li feien bosses, el cinturó necessitava un parell de forats més i a la camisa li sobrava roba. Es va pentinar, va preparar les quatre coses i va fer una ullada a tota l'estança. Aleshores l'Agustí i ell es van mirar i es van abraçar.

- Amadeu, cuidi's, faci el favor. Recordi'm de tant en tant i busqui la Pepa. Ho ha d'intentar, potser aquesta serà la resposta a tantes coincidències, què me'n diu, germà de llamp? També li voldria demanar una cosa: si en el seu caminar troba una Alèxia pregunti-li si en somnis ha sentit una dringadissa d'esquelles, ja sap que vull dir...

L'abraçada va ser sincera. L'Amadeu no va poder dir res, un nus a la gola li havia fos les paraules. En marxar es va girar i li va fer que sí amb el cap. No calia dir res més.

A la segona planta una infermera ja l'estava esperant, tenia ordre d'acompanyar aquell home a veure una noia que feia mesos que s'estava allí. Un llamp l'havia travessat i no es despertava, només dormia, era tan jove!

- Cinc minuts, és el temps que té.

Una noia de cabells negres recollits en una trena jeia al llit. La seva pell era tan blanca que semblava transparent. Tot estava envoltat d'aparells, l'aire feia olor de ranci, de tancat. S'hi acostà lentament amb por de despertar-la. Aleshores li agafà la mà i li xiuxiuejà a l'orella.

- Alèxia, em sents? Sóc un amic de l'Agustí, el pastor. Te'n recordes? Tu el vas ajudar però ell ha tornat i tu t'has quedat al bosc. Saps? Et troba a faltar... Quan sentis una dringadissa d'esquelles segueix-la, no tinguis por, et guiarà cap a la sortida.

I va fer anar l'esquella una, dues, tres, quatre vegades... I li va acaronar la galta i se la va mirar tant que fins i tot li va semblar que parpellejava. Esperançat va sortir de l'habitació. Havien passat els cinc minuts. Abans li va donar l'esquella a la infermera i li va pregar que la fes sonar de tant en tant, era una història molt llarga però de ben segur que l'ajudaria. No costava gens.

La robusta i gruixuda porta de fusta d'altres èpoques havia estat substituïda per una moderna i funcional porta de vidre tintat que s'accionava automàticament des de l'interior. El timbre que ja feia anys havia substituït la campaneta havia estat rellevat per un modern vídeo porter automàtic.

Va prémer el botó i una veu es va avançar a les seves paraules, i li va aclarir que com en altres ocasions allí no en sabien res de la dona que feia anys que cercava. Amadeu, visiblement alterat va demanar primer i exigir als pocs minuts de parlar amb la mare superiora. El silenci es va fer etern.

Quan ja ho donava tot per perdut, la porta de vidre es va obrir, i una monja des de l'interior el va convidar a passar. Els batecs del cor casi li impedien escoltar el brunzit imperceptible que aquella monja, d'aspecte aspre però de mirada tendra, emetia al parlar.

- Sou l'Amadeu, oi?
- Com sap el meu nom?
- En somnis ella repetia el vostre nom.
- Repetia? Què ja no hi es?
- Repetia, perquè fa molts anys que vam compartir dormitori, aquí al Noviciat.
- I doncs? Què se n'ha fet d'ella?
- Per ser vell, sou molt impacient.
- Apa germana que per mi s'acaba el temps.
- Veniu amb mi.

La monja amb pas viu, que l'Amadeu podia seguir amb dificultat, es va encaminar a l'edifici veí destinat a residència. Durant anys tot van ser problemes i ara semblava que tot estava resultant molt fàcil. Segur que ella era en aquell lloc, - va pensar.

La monja, seguida de ben a prop per l'Amadeu, s'obria pas pels passadissos plens de vells, tant o més que ell mateix. A tots els deia alguna cosa i tots es paraven a saludar-la. Sense dir paraula és va aturar davant una porta tancada.

- Ella es aquí, és resident de fa molt de temps. La vida no l'ha tractada gens bé. -Va comentar acompanyant les paraules amb una mirada plena de compassió mentre empenyia la porta de la cambra.

- Mª José, tens visita.

L'Amadeu, va entrar amb un nus a la gola. A la vora de la finestra una dona de cabells grisos mirava rere els vidres reixats els ocells que revolaven pels arbres propers. En girar-se cap

a la veu de la monja va mostrar els evidents signes de l'ancianitat dibuixats al rostre. L'Amadeu palplantat al mig de la cambra no era capaç d'articular la veu. Se la va mirar dolçament. Era ella qui l'ataüllava amb la seva mirada neta.

- Pepa – va dir amb una veu, tenallada pels nervis, a penes perceptible

- Amadeu, si que has trigat en venir-me a buscar – va murmurar, regalant-li un somriure innocent i tendre.

MEMÒRIES

A la Maria sempre li havia agradat molt el mes de maig. Ja havia acabat les petites reformes de la casa del poble i ja s'hi podia instal·lar. Tranquil·lament, no tenia cap pressa. Els darrers anys havia après a cadènciar el temps, procurava fer les coses poc a poc, lentament. De fet, no havia segut mai de correr molt, li agradava mirar, tal com havia après a mirar les pel·lícules al cine del pare, escoltar converses que no anaven amb ella com si fossin novel·les, olorar per la memòria, respirar i aprofitar tots els moments. Sabia bé que el temps es contat, que no sabem del que disposem i que per això es millor no badar fent coses que en realitat no volem fer.

Les xiquetes ja s'havien fet grans i ella les continuava abraçant, sempre que podia, com quan eren menudetes. Ara elles tindrien a sa mare al poble. Com que les filles ja havien acabat els seus estudis i van començar a fer la seva vida, la Maria havia decidit tornar al poble. Va fer reformar la casa de la infància, no massa, tot just fer-la una mica més confortable i posar bones prestatgeries d'obra per encabir tots els llibres que havia acumulat en tants anys i dels que era incapaç de desprendre's, tots tenien un sentit, un record associat, una fesomia única, de fet era el seu únic equipatge. També s'havia fer arreglar la llar de foc perquè res no li agradava tant, en una casa, com un bon foc, un bon silló, un millor vi i la porta sempre oberta.

Es podria dir que la Maria sempre havia tingut al cap que tornaria al poble de gran. El que no havia pensat és que ho faria sola. Però la vida té aquestes coses, va marxar un dia, de petita, sola. I va tornar un dia del mes de maig, després de molts anys, sola. Entre mig havien passat moltes coses. Tota una vida que la portava de nou fins allà.

De jove havia imaginat, que ella i sa germana pasarien molt temps, ja de grans i amb el cabell ben blanc, com el pare, passejant pels camins coneguts, la Roca Quinquillera, lo Pont Xafat, la Font de Na S'unyera, los Avellaners, los Fontanals, les Roques del Masmut, les Planes, La Mare de Déu i tantes senderes per xerrar del passat i de tot. S'entien tant que la Maria sempre havia pensat que de grans, quan ja no tinguessin que treballar i els fills estiguessen ben criats, tindrien un temps preciós per estar juntes al poble i riure i disfrutar. Encara se'n recordava, amb nitidesa, de la rialla tan polida i fresca de sa germana. Tancava els ulls i la podia sentir i li veia els dos clotets que se li marcaven a la cara i, com se li asomaven atrevides unes dents perfectes i, com se li tancaven els ulls tan grossos, tan dolços.

Sempre voldríem que a la vida ens anès tot pla i la Maria ho haguera volgut amb tota l'ànim i ho hauria disfrutat tant, pensava, però estava sola, tots havien marxat. Ella tot ho tenia, guardat, a la memòria, tot el que ella sabia que era important i s'aferrava als records com a una taula de salvació, com si sabes del cert que qui perd el records està ja perdut per sempre. Per això volia entresoldar-se'n de tot, de tot. Quan sentia les campanes que tocaven a missa de diumenge li venia al cap com la mudava sa mare, el vestit d'estiu amb floretes i ratlles de colors suaus, mitjons curts i blancs amb foradets i aquelles sabates tant relluents de xarol color xocolata amb una tapeta que semblava que portes quatre xinxetes encastades. Quan jugaven amb sa germana a les casetes, cadascuna en el seu llit i treien el cap per sobre del llençol com si fos una finestra i es posaven a xerrar com si fossin dones grans. Tot recordant la Maria somreia, com qui sap que quan un es fa gran no et passen ja coses gaire interessants i un necessita recordar i recordar. Era ben cert que per això calia tenir bon records, haver aprofitat el temps i haver posar sentit a tot allò viscut.

Com si tingués tot el temps de món la Maria va arribar tranquil·lament aquell mes de maig al poble. Només feia una setmana que havia arribat i no hi havia ja res que fos urgent. Ara podria llegir més que mai. Sempre havia pensat que de gran ho llegiria tot. Tots o quasi bé tots els llibres que encara

no havia pogut llegir i en rellegiria d'altres. Per a la Maria llegir era una manera de existir, de viure. No es podia imaginar la vida sense llibres.

Aquells primers dies la poble llegia també antigues cartes d'amor que va trobar remenat per casa, en velles capsas de llauna, mirava fotografies de les que quasi bé no reconeixia el personatges. Remenat la Maria va trobar un foto de sa germana en la que apareixia molt joveneta abraçada a un xiqueta somrient i dolça. Va aturar-se intentant recordar, alguna cosa se li escapava. De quan era aquella imatge?, on estaven?, qui era aquella xiqueta?

Un pany rovellat que ja demanava la seva apropiada jubilació es resistia a permetre que la porta s'obris aquell matí. Així que després de recordar a algun que altre sant i maleir un parell de cops, va aconseguir que els rajos del sol li ceguessin els ulls traspasant el bloc de fusta revellida del portó de la casa. Allò era símptoma del dia esplèndid que, tot i ser aviadet, ja havia nascut unes quantes hores abans. L'Àngela caminava pel carrer encara mig adormida i procurant badallar per empassar-se al mateix temps glops d'aquell aire tan especial i únic del Matarranya. Aquell matí de dijous havien decidit aixecar-se abans, anar a Valderrobres a fer unes compres sense fer cas a la tia Nieves, que els havia preguntat on anava amb tant matineres. Esperaven a la carretera per agafar l'autobús de línia. A la parada hi havia una xiqueta d'uns 14 anys. Sa mare li donava besets i, sense dir res, s'intuïa que aquella partida marcaria el començament d'una separació. Encara que la mare no va preguntar-li res, la xiqueta li va respondre a les preocupacions de la seva mare quan li va dir:

-Mama, no t'amoïnis. Només vaig a fer la inscripció. Torno lo dimarts per la tarda i estaré amb la cosina de Tortosa. No patisgues, i si vols, crida'm al mòbil.

Al costat d'elles, a una distància prudencial, vora de l'Àngela, hi havia una dona que les mirava atentament. Devia de tenir al voltant dels 50, però feia goig i se la veia una dona elegant i tendra alhora, sensible i amb la intel·ligència de la experiència; la dona tenia els ulls grans i bonics com per veure-hi millor. Es mirava a la mare i la filla amb la nostàlgia a la pell de qui ha recuperat el tresor del seu propi passat.